

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	23. maj 2001

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 1. juni 2001 – dagsordenspunkt rådsmøde (miljøministre) den 7.-8. juni 2001 – vedlægges Miljø- og Energiministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på dagsordenen for rådsmødet.

MILJØstyrelsen 22. maj 2001

Internationalt kontor

indholdsfortegnelse

samlenotat vedrørende rådsmøde (miljø) d. 7.-8. juni 2001

1. Forslag til afgørelse om EU's 6. miljøhandlingsprogram side 3
Fælles holdning
2. Forslag til direktiv om adgang til miljøoplysninger side 9
Fælles holdning
3. Forslag til direktiv om elektronikaffald og om farlige stoffer i side 15
elektriske produkter

Fælles holdning

4. Forslag til afgørelse om opstilling af liste over side 26

prioriterede stoffer i vandrammedirektivet

Fælles holdning

5. Forslag til ændring af direktiv om emissioner fra motor- side 31

køretøjer (koldstart-emissioner fra små varebiler)

Fælles holdning

6. Hvidbog om Fællesskabets kemikaliestrategi side 33

Rådskonklusioner

7. Kommissionens grøn bog om integreret produktpolitik side 40

Rådskonklusioner

8. Forberedelse af Verdenstopmødet om bæredygtig udvikling side 48

(Johannesburg, september 2002)

Rådskonklusioner

9. Klimastrategi side 49

Rådskonklusioner forud for Bonn

10. Miljøintegration og bæredygtig udvikling

a. præsentation af Formandsskabets synteserapport om integration side 50

b. Orientering om forberedelse af Det Europæiske Råd i Göteborg side 52

vedrørende bæredygtig udvikling

11. Præsentation fra Kommissionen/ afrapportering om status side 58

for forberedelse vedrørende forslag om

a) Kommissionens meddelelse om CAFE (Clear Air for Europe)

b) Forslag til forordning om mærkning og sporing af GMO'er

c) Forslag til direktiv om batterier og akkumulatorer

d) Forslag til ændring af beslutning om støtte til europæiske NGO'er

e) Forslag til ændring af direktiv om brændstofkvalitet

12. Formandsskabets afrapportering om forhandlingsstatus side 58

a) Forslag til direktiv om offentlighedens deltagelse i

beslutninger på miljøområdet

b) Forslag til ændring af direktiv mhp. støj og udstødnings-

normer fra fritidsfartøjer

c) Forslag vedr. emissioner fra små - ikke vejgående -

maskiner (plæneklippere, motorsave)

d) Forslag til henstilling om integreret kystzoneplanlægning

13. Fællesskabsstrategi for kviksølv side 59

Evt. rådskonklusioner

MILJØstyrelsen 22. maj 2001

Internationalt kontor 111/17-0233

MEM-0352-MST

SAMLENOTAT

VEDRØRENDE RÅDSMØDE (MILJØ) DEN 7. – 8. JUNI 2001

Ad punkt 1 - Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om Fællesskabets miljøhandlingsprogram 2001-2010

2001/0029 COD samt KOM (2001) 31 endelig

(revideret notat)

Resumé

Kommissionen har fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om Fællesskabets miljøhandlingsprogram 2001-2010. Forslaget til afgørelse er ledsaget af Kommissionens Meddelelse om det sjette miljøhandlingsprogram for Det Europæiske Fællesskab. Forslaget til afgørelse skal behandles af Parlamentet og Rådet efter proceduren om fælles beslutningstagen. For Rådets vedkommende kræver vedtagelse af afgørelsen kvalificeret flertal.

Siden 1973 er der udarbejdet 5 miljøhandlingsprogrammer. Det seneste dækkede perioden 1993-2000. 6. miljøhandlingsprogram foreslås at dække en 10 års periode (1.1.2001– 31.12.2010).

Forslaget til afgørelse opererer med overordnede formål for programmet, kvalitativt og bredt formulerede overordnede målsætninger, strategiske fremgangsmåder/værktøjer til opfyldelse af de overordnede målsætninger, blokke af bredt formulerede, prioriterede indsatsområder med angivelse af bredt formulerede, prioriterede tiltag, fokusering på nærmere udformning af miljøpolitikken på grundlag af inddragelse af direkte berørte parter og veldokumenteret viden, midtvejsrapport og en endelig vurdering af programmet fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet.

De overordnede målsætninger er knyttet til blokkene af prioriterede indsatsområder, der dækker 5 overordnede miljømæssige temaer, nemlig a) klimaforandring, b) natur og biodiversitet, c) miljø og sundhed, d) bæredygtig udnyttelse af naturressourcer og håndtering af affald, og e) internationale spørgsmål. Herudover indgår tværgående overordnede målsætninger om fremme af miljøpolitikken og bæredygtig udvikling i kandidatlandene og om dialog med berørte parter, omkostnings-effektivitet og veldokumenteret viden.

1. Status

Kommissionen har 31. januar 2001 til Rådet fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om Fællesskabets miljøhandlingsprogram 2001-2010 (2001/0029 COD; herefter benævnt "6MHP"). Forslaget til afgørelse er ledsaget af Kommissionens Meddelelse om det sjette miljøhandlingsprogram for Det Europæiske Fællesskab (KOM (2001) 31 endelig). Kommissionen har foreslået følgende populærtitel for 6MHP: "Miljø 2010: Vores fremtid, vores ansvar".

Forslaget til afgørelse udgør bl.a. en opfølgning på en opfordring fra Det Europæiske Råd, der på sit møde i Helsinki den 11.-12. december 1999 anmodede Kommissionen om at udarbejde et forslag til sjette miljøhandlingsprogram og fremlægge det inden udgangen af 2000. Det Europæiske Råd anmodede tillige om udarbejdelse af en langsigtet strategi, der integrerer politikker for en økonomisk, socialt og økologisk bæredygtig udvikling til forelæggelse for Det Europæiske Råd i juni 2001. Miljøministrene vedtog på Rådsmødet (miljø) i marts 2001 konklusioner om de overordnede linjer for 6MHP.

Forslaget til afgørelse har hjemmel i artikel 175, stk 3, TEF og skal derfor behandles af Parlamentet og Rådet efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 TEF.

Notat om forslaget er oversendt til Folketinget d. 23. februar 2001 som en del af samlenotat forelagt forud for rådsmøde (miljø) d. 8. marts 2001.

Folketingets Europaudvalg fik forelagt sagen til orientering den 6. oktober 2000 forud for Rådsmøde (miljø) den 10. oktober 2000, den 15. december 2000 forud for Rådsmøde (miljø) den 18.-19. december 2000 samt den 2. marts 2001 forud for rådsmødet den 8. marts 2001.

Europaparlamentet har endnu ikke afsluttet 1. læsning af forslaget.

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen for Rådsmødet (miljø) den 7-8. juni 2001 med henblik på opnåelse af politisk enighed om en fælles holdning.

2. Formål og indhold

Forslaget til afgørelse indeholder en række overordnede målsætninger for prioriterede indsatsområder, der dækker 5 overordnede miljømæssige temaer, a) klimaforandring, b) natur og biodiversitet, c) miljø og sundhed, d) bæredygtig udnyttelse af naturressourcer og håndtering af affald, og e) internationale spørgsmål. Herudover indgår tværgående overordnede målsætninger om fremme af miljøpolitikken og bæredygtig udvikling i kandidatlandene og om dialog med berørte parter, omkostningseffektivitet og veldokumenteret viden.

Programmet foreslås at løbe over en 10 års periode indtil 31. december 2010 og omfatte det nuværende og det fremtidige, udvidede Fællesskab. Programmet skal bidrage til Fællesskabets strategi for bæredygtig udvikling samt fremme fuldstændig integration af miljøbeskyttelseskravene i Fællesskabets øvrige sektorpolitikker, samtidig med at der i de foranstaltninger, der foreslås og træffes til fordel for miljøet, tages hensyn til den økonomiske og sociale dimension ved en bæredygtig udvikling og til alle de foreliggende valgmuligheder og virkemidler, baseret på en omfattende dialog og på seriøs forskning.

Som overordnede målsætninger vedrørende klimaforandring anføres, at programmet tager sigte på at stabilisere atmosfærens koncentration af drivhusgasser på et niveau, som ikke vil forårsage unaturlige svingninger i jordens klima, og at en forudsætning herfor er, at der gøres fremskridt hen imod det langsigtede mål, der er opstillet af Det Mellemlandslige Panel for Klimaændringer, hvorefter drivhusgasudledningerne skal nedskæres med 70% i forhold til 1990-niveauet. Som overordnede målsætninger foreslås:

- Ratifikation af Kyoto-protokollen og opfyldelse af målet på 8% nedskæring i udledningerne frem til 2008-12 i forhold til 1990 for de nuværende medlemsstaters vedkommende.
- Placering af Fællesskabet i en troværdig position, hvor det kan lægge vægt bag kravet om en international aftale om opstilling af et nyt mål for tiden efter Kyoto, som i så fald skulle sigte mod en væsentlig nedskæring i udledningerne.

Vedrørende natur og biodiversitet anføres, at programmet sigter mod at beskytte og genoprette natursystemernes normale funktion og standse tabet af biodiversitet både i Den Europæiske Union og globalt. Som overordnede målsætninger foreslås:

- Beskyttelse af det naturlige miljø mod skadelige udledninger af forurenende stoffer
- Beskyttelse af jorden mod erosion og forurening
- Beskyttelse af den biologiske diversitet i tråd med Fællesskabets biodiversitetsstrategi
- Beskyttelse af biodiversiteten og de landskabelige værdier i Fællesskabets landdistrikter

Vedrørende miljø og sundhed anføres, at programmet sigter mod et miljø, hvor koncentrationen af menneskeskabte farlige stoffer ikke indebærer væsentlige virkninger eller uacceptable risici for sundheden. Som overordnede målsætninger foreslås:

- Øget indsigt i sundhedstruslerne
- Vurdering af alle kemikalier, der produceres i væsentlige mængder, efter en trinvis fremgangsmåde og med fastsættelse af klare måldatoer og frister, idet der startes med kemikalier, der produceres i store mængder, og med særlig problematiske kemikalier
- Sikring af, at koncentrationen af pesticider i miljøet ikke medfører væsentlige risici eller virkninger for sundhed og miljø, og, mere generelt, at der sker en samlet nedskæring i anvendelsen af pesticider
- Sikring af et vandkvalitetsniveau, som ikke medfører væsentlige virkninger og risici for sundhed og miljø, og sikring af, at indvindingen af vand fra vandressourcerne er bæredygtig på lang sigt
- Sikring af et luftkvalitetsniveau, som ikke medfører væsentlige virkninger og risici for sundhed og miljø
- Væsentlig begrænsning af antallet af mennesker, som regelmæssigt påvirkes af langvarige høje støjniveauer.

Vedrørende ressourceeffektivitet og affald anføres, at programmet sigter mod bedre ressourceeffektivitet og ressource- og affaldsforvaltning. Som overordnede målsætninger foreslås:

- Sikring af, at forbruget af vedvarende og ikke-vedvarende ressourcer og belastningen herfra ikke overskrider miljøets bæreevne
- Sikring af, at der i programmets løbetid sker en væsentlig reduktion i mængden af affald, der føres til endelig bortskaffelse, og i produktionen af farligt affald
- Sikring af en væsentlig samlet reduktion i produktionen af affald gennem affaldsforebyggelsesinitiativer, øget ressourceeffektivitet og overgang til mere bæredygtige forbrugsmønstre, hvorved der sker en afkobling mellem økonomisk vækst og affaldsproduktion
- For den resterende affaldsproduktion: affald må ikke være farligt eller bør indebære mindst mulig risiko, idet genanvendelse og navnlig genvinding bør prioriteres; mængden af affald til endelig bortskaffelse bør minimeres, og destruktion eller bortskaffelse bør ske på en betryggende måde; affald bør behandles så tæt som muligt ved stedet for dets opståen, for så vidt dette er i overensstemmelse med Fællesskabets lovgivning og ikke mindsker affaldsbehandlingsoperationernes økonomiske og tekniske effektivitet.

I forslaget anføres, at programmet skal fremme anvendelsen af politikker og fremgangsmåder, der giver mulighed for bæredygtig udvikling i kandidatlandene. Som overordnede målsætninger foreslås:

- Øget dialog med administrationerne i kandidatlandene om bæredygtig udvikling

- Samarbejde med miljø-NGO'er og erhvervskredse i kandidatlandene med henblik på skærpelse af miljøbevidstheden.

Programmet skal fremme udviklingen af et globalt partnerskab for miljø og bidrage til en bæredygtig udvikling. Som overordnede målsætninger foreslås:

- krav og målsætninger med hensyn til miljø og bæredygtig udvikling integreres i alle aspekter af Fællesskabets forbindelser udadtil
- at de internationale organisationer tager miljøspørgsmålene op og yder de nødvendige midler hertil
- at internationale konventioner med tilknytning til miljøet gennemføres
- at der aktivt søges konsensus om vurdering af sundheds- og miljørisikoen, herunder udveksling af oplysninger, forskningssamarbejde og udvikling af afprøvningsprocedurer til fremme af international konsensus om en risikostyringsstrategi, om nødvendigt baseret på forsigtighedsprincippet.

Programmet skal endelig sikre, at Fællesskabets miljøpolitik føres på en integreret måde, baseret på en bred og omfattende dialog med de berørte parter, borgerinddragelse, en analyse af omkostningseffektiviteten og veldokumenterede videnskabelige data og oplysninger, der bygger på den seneste udvikling inden for forskning og teknologi.

Med henblik på opfyldelse af de opstillede miljømålsætninger anføres i forslaget en række strategiske fremgangsmåder/værktøjer. Disse omfatter mere effektiv implementering af Fællesskabets lovgivning på miljøområdet, integration af miljøhensyn i alle Fællesskabets politikker og aktiviteter, fremme af forurenere betaler-princippet, fremme af samarbejde og partnerskab med virksomheder og deres interesseorganisationer, lette forbrugernes mulighed for vælge på grundlag af miljøkriterier, integration af miljøhensyn i finanssektoren, oprettelse af en fællesskabsordning for erstatningsansvar gennem lovgivning om ansvar for miljøskader samt fremme af effektiv fysisk planlægning og –forvaltning.

Inden for hver af de 5 prioriterede indsatsområder foreslår Kommissionen en række prioriterede tiltag, som har til formål at sikre virkeliggørelsen af de opstillede overordnede målsætninger. Herudover har kommissionen foreslået prioriterede tiltag i relation til målsætningen om udformningen af miljøpolitikken gennem dialog, omkostningseffektivitet, veldokumenteret viden.

Endelig foreslås det, at Kommissionen foretager en evaluering af gennemførelsen af programmet i løbet af programmets fjerde år og at Kommissionen forelægger denne midtvejsrapport for Europa-Parlamentet og Rådet sammen med sine eventuelle forslag til ændringer. Det foreslås tillige, at Kommissionen gennemfører en afsluttende vurdering af programmet og miljøtilstanden og –udsigterne i løbet af programmets sidste år.

Europa-Parlamentets første læsning er endnu ikke afsluttet.

Parlamentets miljøudvalgs endelige udkast til Parlamentets betænkning indeholder 245 ændringsforslag. Parlamentets plenum vil efter det oplyste behandle 6MHP den 30. maj.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har anført, at forslaget er rettet mod miljøproblemer de steder, hvor der er brug for indgreb og lederskab på europæisk plan, dvs. når der er tale om grænseoverskridende problemer, som i sagens natur kræver grænseoverskridende løsninger.

En mere konkret vurdering af nærheds- og proportionalitetsprincippet vil være relevant i forbindelse med udmøntningen af programmet.

4. Konsekvenser for Danmark

Forslaget i sig selv har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for Danmark.

5. Høring

Sagen har været forelagt Miljøspecialudvalget d. 14. februar og d. 15. maj 2001, hvor der er fremkommet følgende bemærkninger:

Danmarks Naturfredningsforening fandt det for uambitiøst, at der kræves yderligere undersøgelser på forskellige områder, inden man kan opstille konkrete målsætninger. Med hensyn til spørgsmålet om ubæredygtige subsidier fremførte DN, at man forestillede sig dette udsagn rettet mod landbrugsstøtten. DN fandt endeligt, at de mål, som ikke kan opfyldes indenfor en tiårs periode bør fastholdes som mere langsigtede mål. DN efterlyste en status for arbejdet med integration af miljøhensyn i EU's sektorpolitikker og sammenhængen heraf med behandlingen af 6. miljøhandlingsprogram.

Det Økologiske Råd fandt, at der i Kommissionens udkast lægges for meget vægt på cost-benefit beregninger. Der lægges også for stor vægt på frivillige aftaler. Det Økologiske Råd anbefalede reduktion af miljøskadelige subsidier. Herudover skulle være en klarere målsætning om at fjerne pesticider fra landbruget, og fremførte sammen med Greenpeace og Dansk Vandværksforening, at uddykket bæredygtig anvendelse af pesticider var misvisende.

Dansk Industri hilser Kommissionens forslag velkomment, men finder programmet meget svagt og uden ambitioner. DI mener, at Kommissionen har forsømt at etablere sammenhæng med den bredere strategi for bæredygtig udvikling, som er under udarbejdelse. DI mener endvidere, at forslaget mangler visioner med hensyn til at sikre afkobling af økonomisk vækst og miljøbelastning. DI savner begrundelse for udvælgelsen af de miljøpolitiske prioritetsområder.

De Danske Landboforeninger kunne ikke støtte den danske holdning til reduktion af pesticidanvendelse og anbefalede i øvrigt, at man ikke i sit konkrete forslag brugte begrebet 'behandlingshyppighed', da dette begreb ikke anvendes generelt i europæisk sammenhæng. Det Økologiske Råd bakkede op om det af Danmark foreslåede reduktionsmål og bemærkede i øvrigt, at det bør være en prioritet i med revisionen af direktivet om godkendelse af pesticider (91/414/EØF), at hjemmelsgrundlaget ændres, således at der bliver tale om fælles beslutningsprocedure.

Forslaget er den 8. februar 2001 udsendt i høring til ca.150 interessenter. Synspunkterne, der er fremkommet ved høringen, er opsummeret i det følgende:

Mål, midler, tidsplaner, indikatorer: Danmarks Naturfredningsforening (DN), Det Økologiske Råd (DØR), Danske Vandværkers Forening (DVF), Forbrugerrådet, Genindvindingsindustrien, KL, Københavns Kommune (KK) og LO peger på, at Kommissionens forslag til afgørelse ikke er tilstrækkelig konkret, og at der mangler konkrete kvantitative mål, tidsfrister - f.eks. til brug for udarbejdelse af de tematiske handlingsplaner og indikatorer. DØR foreslår, at de manglende målsætninger, krav og tidsfrister indføres under en rammemålsætning om ressource-forbrugsreduktion jf. faktor 4-princippet i 2010 og faktor 10-princippet i 2020.

Fokusområder: DN efterlyser en overordnet vision for 6MHP om global bæredygtig udvikling og øget livskvalitet for borgerne. Destination 21 peger på behovet for at lægge større vægt på handel- og serviceerhvervene og deres rolle og betydning på markedet. Have- og Landskabsrådet mener, at 6MHP bør omhandle den grønne have og landskabssektoren og byens naturlandskab, hvilket bl.a. fordrer bedre vidensgrundlag og adgang til funktionelle, tilgængelige og frodige grønne områder.

Principper: DN peger på behovet for, at de vejledende principper for EU's miljøpolitik bør have en mere fremtrædende placering. SID og LO peger på behovet for en konsekvent anvendelse og implementering af forsigtighedsprincippet især på kemikalieområdet. DVF anbefaler, at forebyggelse og forsigtighedsprincippet bør anvendes i langt højere grad i forbindelse med beskyttelse af indvindingsområder til vandforsyning. Bl.a. DN fremhæver "principperne om "substitution af farlige stoffer med sikre alternativer" og "omvendt bevisbyrde". EnergiMiljørådet peger på, at forsigtighedsprincippet bør være styrende for opstilling af mål og strategier og skal komme forud for de lønsomhedsanalyser, der ifølge programmet skal ligge til grund for de tematiske handlingsplaner. Flere peger på forurenere betaler princippet som centralt herunder i forhold til landbruget.

SID foreslår, at principper, der lægges til grund for beslutningstagen bør omfatte påvirkningerne af arbejdsmiljøet og sundhedsproblematikken.

Bedre gennemførelse af lovgivningen: DN finder, at 6MHP bør sikre en bedre gennemførelse af lovgivningen og peger på, at der bør afsættes flere ressourcer til behandling af klage sager og retssager vedrørende manglende gennemførelse af lovgivningen. Danske Energiselskabers Forening (DEF) tager forbehold overfor "name-shame-fame systemet" af retssikkerhedsmæssige grunde.

Integration af miljøhensyn i sektorer: DN, DØR og LO peger på integration af miljøhensyn som en vigtig prioritet for 6MHP. DN efterlyser konkrete forslag til hvordan traktatens artikel 6 kan gennemføres og foreslår vedtagelse af fælles system for miljøintegration baseret på det Europæiske Miljøagenturs arbejde samt behovet for at fremme strategiske miljøvurderinger på alle relevante politikområder. LO foreslår, at 6MHP bør indeholde en målsætning om at udmønte en afkobling i forhold til alle sektorområder, og at strategisk miljøvurdering gøres obligatorisk i forbindelse med revision af regulering vedrørende strukturfundende i 2006.

Markedsbaserede/økonomiske instrumenter: DN, EnergiMiljørådet, KL, LO og Organisationen for Vedvarende Energi (OVE) peger på behovet for en grøn skattereform og flere grønne afgifter. DN nævner muligheden for at etablere et fleksibelt samarbejde på dette område. Bl.a. DEF peger på behovet for at markedsbaserede instrumenter etableres på internationalt niveau. LO, DN og OVE peger på behovet for at udfase miljøskadelige subsidier og herunder udfasning af energisubsidier, der ikke er forenelige med klimamålsætningen. DN, DVF, DØR, KK, LO og SID fremhæver behovet for at reformere landbrugsstøtten, og at en større del af landbrugsstøtten skal være miljøbetinget. LO foreslår at undersøge mulighederne for præcis og formålstjenstelig anvendelse af omsættelige kvoter og miljøværdipapirbørser. DEF peger på, at 6MHP bør interessere sig for flere virkemidler end afgifter - f.eks. omsættelige CO2 udledningstilladelser og "vedvarende energi-beviser".

Integreret produktpolitik (IPP): KL, DØR og KK peger på behovet for at fjerne forhindringer for at fremme grønne indkøb i de eksisterende udbudsregler, således at det som minimum bliver muligt at stille krav om miljømærker og miljøcertificering. Forbrugerrådet fraråder brugen af egendeklarerede miljøpåstande, idet det bærende informationsredskab til forbrugerne bør være enten miljømærker eller miljøvaredeklarationer og foreslår, at der igangsættes et udrædning- og analysearbejde med henblik på at implementere brug af miljøvaredeklarationer. DN foreslår, at der bør etableres en juridisk ramme for inddragelse af miljøhensyn samt en øget deltagelse af miljøorganisationer i standardiseringsarbejdet, og at Kommissionen bør forpligtes til aktivt at godkende/forkaste "ny metode-standarder". Landboforeningerne, Dansk Familielandbrug og Landbrugsrådet mener, at perspektivet om at skabe øget efterspørgsel efter grønne produkter ikke indgår i tilstrækkelig grad i 6MHP.

Værktøjskassen: DØR, DN, Forbrugerrådet og LO peger på, at 6MHP's værktøjskasse bør udvides, således at der i højere grad henvises til traditionelle og hårde virkemidler så som forbud, minimumsnormer og anvendelsesbegrænsninger. F.eks. Dansk Transport og Logistik og Foreningen International Transport i Danmark tilkendegiver betydningen af at tilvejebringe og formidle miljøinformation, og at arbejdet harmoniseres internationalt.

Landboforeningerne, Dansk Familielandbrug og Landbrugsrådet peger på behovet for en særlig indsats overfor små og mellem store virksomheder med henblik på at tilpasse og formidle eksisterende værktøjer fremfor udvikling af nye og foreslår, at der skal gøres en indsats for at landbrug og virksomheder ikke i unødigt omfang skal rapportere enslydende data om miljøindsatsen til forskellige myndigheder. Desuden foreslås det, at der i højere grad skal ske en koordinering mellem miljømålene i 6MHP og forskningsindsatsen.

LO foreslår, at der opstilles et program for opbygning af miljøkompetence i virksomheder og i virksomheders samspil med myndigheder, forsknings- og udviklingsinstitutioner, rådgivere og investorer samt opbygning af miljøkompetence i produktkæder. Dansk Geologisk Forening foreslår, at 6MHP bør tilkendegive støtte til grundlæggende forskning og data herunder til fremstilling af modeller og risikovurderinger.

Dialog og frivillige aftaler: LO, Specialarbejderforbundet og Dansk Metal fremhæver især, at fagbevægelsen bør inddrages i dialogen med erhvervslivet. Energimiljørådet peger på, at dialogen med berørte parter må resultere i

varetagelsen af samfundsmæssige hensyn, og ifølge DN bør myndighederne vil derfor fortsat have en central rolle i at bringe balance i interessenternes indflydelse. DN foreslår, at EU's frivillige aftaler skal have et juridisk grundlag med klare mål, overvågningsmekanismer og sanktionsmuligheder, og at Rådet, Europa-Parlamentet og miljøorganisationer inddrages i forhandlingerne. Danske Vandværkers Forening (DVF) foreslår, at de danske erfaringer vedrørende tilsyn og sanktioner ved manglende målopfyldelse inddrages.

Udvidelsen: DN foreslår, at 6MHP suppleres med følgende punkter: 1) En kritisk analyse af førtiltrædelsesfondenes og samhørighedspolitikens betydning for en bæredygtig udvikling i kandidatlandene, 2) En reform af EU's landbrugspolitik, der tager hensyn til kandidatlandenes behov, 3) En løbende dialog mellem EU, kandidatlandene og deres folkelige organisationer om udvidelsens miljøkonsekvenser samt 4) En aktiv fremme af øget bevidsthed om miljøspørgsmål og uddannelse indenfor miljøområdet.

Herudover er der fremkommet en lang række konkrete forslag inden for de 5 prioriterede indsatsområder.

Ad punkt 2 - Forslag til Rådets og Europa Parlamentets revision af direktiv om miljøoplysninger

KOM (2000) 402 endelig

(revideret notat)

Resumé

Forslaget er en revision af direktiv 90/313/EØF om offentlig adgang til miljøoplysninger. Samtidig skal forslaget ses i sammenhæng med Århus-konventionen (konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser, samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet), idet forslaget er et led i arbejdet for Fællesskabets ratificering af konventionen.

Forslaget indeholder bl.a. en udvidelse af myndighedsbegrebet. Udvidelsen indebærer, at ikke kun alle offentlige myndigheder, men tillige alle juridiske personer, der har fået overladt udførelsen af samfunds relevante tjenester, som påvirker miljøet, skal være omfattet af pligten til at give aktindsigt og til at formidle miljøoplysninger.

Der lægges desuden op til, at myndighederne i hvert enkelt undtagelsestilfælde skal afveje de offentlige interesser, der taler for at undlade udlevering, overfor offentlighedens interesse i at modtage oplysningerne.

Endvidere forslås det, at myndighederne skal sikre, at miljøoplysninger gøres tilgængelige og udbredes, ikke mindst ved anvendelse af computerteknologi. Der tænkes her bl.a. på oplysning om internationale og nationale lovtekster vedr. miljøet, oplysninger om miljøpolitik, miljøplaner og miljøprogrammer, rapporter om gennemførelse af disse, miljøtilstandsrapporter og miljøovervågningsdata m.v.

Forslaget forventes at indebære krav om en række justeringer af først og fremmest miljøoplysningsloven.

Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark.

Forslaget har været sendt i skriftlig høring i EF-miljøspecialudvalget.

1. Status

Kommissionen sendte den 29. juni 2000 ovennævnte forslag til Rådet.

Forslaget har hjemmel i artikel 175, stk. 1 i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Forslaget er en revision af direktiv 90/313/EØF om offentlig adgang til miljøoplysninger. Samtidig skal forslaget ses i sammenhæng med Århus-konventionen (konvention om adgang til oplysninger, offentlig deltagelse i beslutningsprocesser, samt adgang til klage og domstolsprøvelse på miljøområdet), idet forslaget er et led i arbejdet for Fællesskabets ratificering af konventionen.

Grundnotat om forslaget er sendt til Folketingets Europaudvalg den 1. september 2000.

Europa-Parlamentet har udtalt sig den 15. marts 2001.

Folketingets Europaudvalg har fået forelagt sagen den 13. december 2000 til orientering forud for rådsmødet (miljø) den 18. - 19. december 2000 og den 2. marts 2001 til orientering forud for rådsmøde (miljø) den 8. marts 2001.

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på fastlæggelse af en fælles holdning til forslaget.

2. Formål og indhold

2.1. Formål

Kommissionen anfører, at der overordnet er tre formål med forslaget:

- At afhjælpe de mangler, der har vist sig i den praktiske anvendelse af direktiv 90/313/EØF om offentlig adgang til miljøoplysninger.
- At bane vejen for Fællesskabets ratificering af Århus-konventionen.
- At tilpasse direktiv 90/313/EØF til udviklingen indenfor informationsteknologien.

I forslagets specifikke formålsbestemmelse angives, at direktivet dels skal give borgerne en egentlig adgangsret til oplysningerne, dels skal sikre, at oplysninger udbredes til og stilles til rådighed for offentligheden især ved hjælp af edb.

2.2. Anvendelsesområdet

Forslaget indeholder en række nye eller ændrede definitioner. Miljøoplysningsbegrebet udvides ligesom der lægges op til en betydelig bredere afgrænsning af de offentlige myndigheder, der skal stille oplysningerne til rådighed. Således foreslås det, at også enhver juridisk person, der har fået overladt udførelsen af samfundsrelevante tjenester, som påvirker miljøet, skal være omfattet.

Endvidere indeholdes der som noget nyt en definition af, hvad der menes med "oplysninger, som opbevares for en offentlig myndighed".

2.3. Anmodning om aktindsigt

Det slås som noget nyt fast, at oplysningerne skal stilles til rådighed uden nogen form for begrundelse fra den, der ønsker oplysningerne. Samtidig lægges der op til en stramning af tidsfristen, idet oplysningerne skal udleveres hurtigst muligt og normalt inden en måned. Der er dog mulighed for, at der kan gå op til to måneder, hvis oplysningernes art og omfang kan begrunde det.

Det foreslås endvidere, at borgeren kan bestemme den form, oplysningerne skal leveres i, med mindre oplysningerne allerede er tilgængelige i en bestemt form eller myndigheden i øvrigt finder en anden form

rimelig. I den forbindelse fremhæves det, at myndighederne skal bestræbe sig på at opbevare oplysningerne på en måde, så de er let tilgængelige i elektronisk form. Begrundelsen for ikke at udlevere oplysningerne i den ønskede form, skal meddeles indenfor samme frist, som nævnt ovenfor.

Landene skal opstille ordninger, hvorefter miljøoplysninger i praksis er tilgængelige. Der opstilles i direktivet en vejledende liste over praktiske ordninger, og det foreslås, at myndighederne skal give borgerne fyldestgørende oplysninger om retten til oplysninger.

2.4. Undtagelser

Hvad angår generelle undtagelser i adgangen til aktindsigt fremgår det, at aktindsigten kan afslås, hvis oplysningerne ikke er i myndighedens besiddelse, eller hvis anmodningen er klart urimelig eller for bredt formuleret. Endvidere er internt materiale, eller materiale under udarbejdelse, undtaget. Der skal dog i disse situationer også tages konkret hensyn til offentlighedens interesser i, at der sker udlevering.

De interesser, der specifikt kan begrunde undtagelse, er i alt væsentligt de samme, som efter direktiv 90/313/EØF.

Dog ændres rammerne for at angive hensynet til forretnings- eller erhvervsmæssige interesser, idet det for det første nævnes, at denne interesse skal være retsbeskyttet af hensyn til lovlige, økonomiske interesser. For det andet nævnes som noget nyt, at aktindsigten i oplysninger om emissioner, udledninger eller andre udslip i miljøet, som omfattes af fællesskabets lovgivning, ikke kan afslås med henvisning til, at der er tale om forretnings- eller erhvervsinteresser.

Endvidere ændres henvisningen til beskyttelsen af enkeltpersoner, idet der indføres en reference til direktiv 95/46/EF om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

Hvad angår de specifikke undtagelser, fremgår det som noget nyt, at undtagelse kun kan ske, hvis udlevering har uheldige virkninger på de nævnte interesser. Endvidere fremgår det, at myndighederne i hvert enkelt tilfælde skal afveje de offentlige interesser, der taler for at undlade udlevering, overfor offentlighedens interesse i at modtage oplysningerne.

Der foreslås endvidere en pligt til at uddrage oplysninger, hvis den fortrolige karakter alene knytter sig til dele af dokumentet (ekstraheringspligt). Hvad angår tidsfrister for at meddele afslag på aktindsigt henviser direktivet til de tidsfrister, der gælder for udlevering af oplysningerne, og det fremgår, at afslaget skal begrundes samt indeholde en klagevejledning.

2.5. Betaling

Det foreslås som noget nyt, at et evt. gebyr ikke må overstige et rimeligt beløb, og at udleveringen af oplysninger ikke må betinges af, at gebyret forudbetales. Der skal offentliggøres lister over evt. gebyrer, som tillige skal stilles til den informationssøgendes rådighed, og adgangen til registre eller lister over miljøoplysninger skal være vederlagsfri, ligesom der ikke må opkræves gebyr for gennemsyn af oplysninger på stedet.

2.6. Prøvelse

Der indføres med forslaget en egentlig klageadgang, idet der stilles krav om, at et afslag skal kunne prøves ved en domstol eller en anden ved lov oprettet instans. Ved siden af denne prøvelsesadgang skal der tillige være

adgang til en hurtig og billig procedure, hvorved enten den offentlige myndighed genbehandler sin afgørelse eller afgørelsen kan efterprøves administrativt. Den pågældende offentlige myndighed skal træffe alle nødvendige foranstaltninger for at efterkomme dommen/afgørelsen i klagesagen.

2.7. Aktiv oplysningspligt

Forslaget indeholder en aktiv oplysningsforpligtelse for myndighederne, hvilket er en nyskabelse i forhold til dir. 90/313. Der lægges op til, at myndighederne skal sikre, at miljøoplysninger gøres tilgængelige og udbredes, især ved anvendelse af computerteknologi. Der findes en (ikke udtømmende) liste over de oplysninger, der skal formidles, herunder oplysninger om internationale og nationale lovtekster vedr. miljøet, oplysninger om miljøpolitik, miljøplaner og miljøprogrammer, rapporter om gennemførelse af disse, miljøtilstandsrapporter og miljø-overvågningsdata.

Endelig indføres der en forpligtelse til med jævne mellemrum at offentliggøre miljøtilstandsrapporter og til aktivt at formidle en række oplysninger om overhængende sundhedsfarer eller trusler imod miljøet.

-

2.8. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet har den 15. marts 2001 afsluttet sin 1. læsning af forslaget med vedtagelse af 29 ændringsforslag, hvoraf hovedparten indebærer en skærpelse i forhold til de forpligtelser der følger af Århus-konventionen. Ændringsforslagene vedrører dels en udvidelse i forhold til Århus-konventionen af definitionen på miljøoplysninger, dels en definition på offentlige myndigheder, der ligger tæt op af Århus-konventionens tilsvarende definition samt en udvidelse i forhold til Århus-konventionen af anvendelsesområdet for forslaget, således at kun forslagets bestemmelse om klage og domstolsprøvelse ikke finder anvendelse på dømmende og lovgivende organer. Ændringsforslagene indebærer endvidere en skærpelse i forhold til Århus-konventionen af tidsfrister i forbindelse med sagsbehandling af anmodninger om aktindsigt i miljøoplysninger herunder at anmodninger skal imødekommes såfremt tidsfristerne ikke overholdes samt indskrænkning af såvel generelle som specifikke undtagelser i adgangen til aktindsigt. Ændringsforslagene indebærer en præcisering af begrebet et "rimeligt beløb" i betalingsreglen, således at et gebyr ikke må overstige de faktiske omkostninger og ikke må omfatte medgået arbejdstid til søgning. En skærpelse i forhold til Århus-konventionen i relation til den aktive formidlingspligt af miljøoplysninger, herunder i brugen af computerteknologi samt miljøoplysningernes kvalitet. Endelig vedrører ændringsforslagene forholdet til EU-institutionernes overholdelse af Århus-konventionen samt iværksættelse og revurderingsprocedurer for forslaget.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen tager udgangspunkt i, at forslaget berører fællesskabets forpligtelser vedrørende miljøkvalitet og miljøbeskyttelse. Det anføres herunder, at bedre offentlig adgang til miljøoplysninger er afgørende for at sikre, at Fællesskabets miljølovgivning overholdes og anvendes effektivt.

Videre gøres gældende, at miljøproblemer er grænseoverskridende og at borgerne, de private organisationer og offentligheden som sådan bør have adgang til miljøoplysninger på samme vilkår og betingelser i hele Fællesskabet.

Kommissionen anfører samtidig, at man anser en fællesskabsregulering for at være en forudsætning for, at Fællesskabets forpligtelser som følge af underskrivelsen af Århuskonventionen kan overholdes.

Hvad angår proportionalitetsprincippet anfører Kommissionen, at forslaget afløser direktiv 90/313/EØF. Dette direktiv opstiller minimumsvilkår og betingelser for adgangen til miljøoplysninger og overlader det til

medlemsstaterne at fastsætte de praktiske ordninger. Ændringen af direktivet skal derfor rent juridisk ske i form af et nyt direktiv.

4. Konsekvenser for Danmark

4.1. Lovgivningsmæssige konsekvenser

Miljøoplysningsloven er blevet ændret ved lov nr. 447 af 31. maj 2000 om ændring af visse miljølove med henblik på implementering af Århus-konventionen. Reglerne i miljøoplysningsloven er herved bragt i overensstemmelse med forpligtelserne i konventionen.

Herved er der i vid udstrækning indført en retstilstand i Danmark, der tager højde for de ændringer, der lægges op til i forslaget.

Kommissionens forslag er imidlertid ikke blot en implementering af konventionen. Dels går Kommissionen på visse områder væsentligt udover, hvad der følger direkte af konventionens forpligtelser, dels har forslaget et videre sigte end blot at implementere konventionen.

Forslaget forventes derfor at indebære krav om en række justeringer af først og fremmest miljøoplysningsloven. Det vil bl.a. være tilfældet for at imødekomme konsekvenserne af forslagets ændrede og udvidede definitioner, herunder især det brede myndighedsbegreb, og forslagets forpligtelse til i hvert enkelt tilfælde at afveje de modstående interesser. Derudover må en række mindre justeringer af administrative regler forventes.

4.2 Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget ændrer ikke de grundlæggende forudsætninger for at opkræve gebyr, hvorfor der som udgangspunkt ikke vil være økonomiske konsekvenser af ændringerne af reglerne om aktindsigt. Der vil dog være visse beskedne administrative konsekvenser for de private selskaber, der som noget nyt vil blive underlagt en pligt til at meddele aktindsigt som følge af det brede myndighedsbegreb.

Der vil endvidere kunne være visse økonomiske konsekvenser for det offentlige af reglerne om gratis adgang til (kopi af) lister og registre over miljøoplysninger. Efter direktivets ordvalg synes der alene at være tale om sagsregistre, aktlister, lister *over* rapporter mv. med miljøoplysninger. I modsætning til registre, lister mv. *med* miljøoplysninger. Det lægges til grund, at konsekvenserne her vil være yderst beskedne.

Forslagets regler om den aktive oplysningspligt er noget uklare, og det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at sige noget præcist om de administrative og økonomiske konsekvenser.

4.3. Beskyttelsesniveau

Der sker med forslaget en udvidelse af de danske regler om offentlig adgang til miljøoplysninger, hvilket medvirker til at skabe større miljøbevidsthed og derved også bedre miljøbeskyttelse. Forslaget vurderes derfor at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark.

Forslaget vurderes på samme måde at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i EU.

5. Høring

Forslaget har været udsendt i skriftlig høring i EF-miljøspecialudvalget. Danmarks Naturfredningsforening mener, at Danmark bør arbejde aktivt for et bredt myndighedsbegreb, der omfatter tidligere offentlige virksomheder, der nu er privatiserede, og for en pligt til at foretage konkrete afvejsninger ved anvendelse af undtagelsesreglerne. Videre anbefales det at konkretisere den aktive oplysningsforpligtelse, herunder udvide listen over dokumenter, der skal gøres tilgængelige til også at omfatte frivillige miljøaftaler, VVM-analyser og miljøgodkendelser, samt at gøre fuld brug af informationsteknologien.

Endvidere mener DN, at forslaget til forordning om adgang til oplysning fra Fællesskabets institutioner er yderst problematisk, og man finder, at Kommissionen bør anerkende, at forordningen skal have regler om adgang til miljøoplysninger, der svarer til direktivudkastet. Tilsvarende anføres, at Kommissionen skal anerkende, at adgangen til retlig prøvelse ved EF-domstolen og adgangen til at deltage i EU-beslutningerne skal forbedres, før Fællesskabet kan ratificere konventionen.

Danske Vandværkers Forening mener, at EU's egne institutioner skal være omfattet af direktivforslaget. Derudover finder man, at oplysninger om risiko for udslip til miljøet skal være omfattet af direktivets særlige regler om emissionsoplysninger.

Dansk Industri finder, at direktivets ordvalg vedrørende afgrænsningen af offentlige myndigheder er for upræcis. Man anbefaler, at alene offentligt organiserede myndigheder omfattes. Endvidere mener man, at direktivet bør lægge sig så tæt op ad de danske regler om adgang til at undtage fra aktindsigten som muligt, og man anbefaler, at der bør være mulighed for at undlade at udlevere emissionsoplysninger på et meget konkurrence udsat område.

Dansk Skovforening peger på, at man ved en offentliggørelse af oplysninger om aftaler imellem myndighederne og private skovejere om særlig drift af skovområderne evt. vil forringe mulighederne for, at sådanne aftaler vil blive indgået, idet skovejerne typisk ikke ønsker øget offentlig adgang til de pågældende områder.

Advokatrådet er betænkelig ved en ordning, hvorefter private virksomheder får pligt til at behandle anmodninger om aktindsigt efter de offentligretlige regler herom, hvorfor man anbefaler, at der på dette område arbejdes for en ordning svarende til den danske.

På mødet i specialudvalget den 14. februar 2001 forespurgte Danske Vandværkers forening om myndighedsbegrebet omfatter private vandværker både i forhold til gældende lov og i forhold til det nærværende direktiv. Når emissioner også omfatter udslip ønskedes oplyst om risiko for udslip ligeledes ville være omfattet af definitionen på emissioner. Endelig ønskedes oplyst om såvel emissioner som risikovurderinger i forbindelse med emissioner i form af udslip vil være omfattet af bestemmelsen hvorefter man ikke kan undtage disse oplysninger for aktindsigt. Greenpeace ønskede oplyst hvad et "rimeligt beløb" i forbindelse med gebyrer måtte være. Dansk Industri finder fortsat, at myndighedsbegrebet i forslaget er for upræcist. Endvidere anbefales det at adgangen til aktindsigt bliver lig de eksisterende danske regler for aktindsigt samt at reglerne for udlevering af emissionsoplysninger bliver i overensstemmelse med Aarhuskonventionens bestemmelser.

Ved behandlingen af forslaget i miljøspecialudvalget d. 15. maj 2001 spurgte Danske Energiselskabers Forening til anvendelsesområdet for Kommissionens oprindelige forslag – nærmere bestemt om kraftværkselskaber ville være omfattet. Danmarks Naturfredningsforening udbad sig en status for sammenhængen til et kommende regelsæt om adgang til oplysninger fra EU's institutioner.

Ad punkt 3 - Forslagene til Rådets og Europa Parlamentets direktiver om elektronikaffald

a) Forslag til EuropaParlamentets og Rådets direktiv om affald af elektrisk og elektronisk udstyr

(Revideret notat)

Resumé.

Direktivforslaget tilsigter- med hjemmel i artikel 175 (minimumsdirektiv)- at bidrage til beskyttelse mod forurening forårsaget af den nuværende håndtering af affald af elektrisk og elektronisk udstyr, at minimere affaldsmængden til bortskaffelse, og gøre affaldet mindre skadeligt. Herudover skal direktivet bidrage til mere ensartede grundvilkår for håndteringen af elektronikaffald for herigennem at medvirke til en mere effektiv genvindingspolitik.

Som et centralt element indebærer forslaget, at ansvaret for finansiering og behandling af affaldet pålægges producenterne, dog kan affaldet fra private husholdninger indsamles via kommunale indsamlingsordninger. Kommissionen lægger til grund, at en sådan ansvarsoverdragelse vil give producenterne et økonomisk incitament til at tilpasse udformning og konstruktion af elektriske og elektroniske produkter efter de krav til miljømæssig t forsvarlig affaldshåndtering, som direktivet fastlægger.

Producentansvaret omfatter herudover følgende hovedelementer:

- Ansvar for behandling af alt elektronikaffald jf. bestemmelserne i affaldsrammedirektivets art. 4 og efter retningslinierne i nærværende forslags bilag II, dvs. udtagning og særskilt behandling af en række specificerede stoffer og komponenter.*
- Ansvar for nyttiggørelse af alt indsamlet affald, hvilket indebærer at en række nærmere angivne nyttiggørelses, genbrugs og genvindingsmål for specificerede produktgrupper jf forslagets bilag IA skal være opfyldt senest pr. 31. december 2005.*

Medlemsstaterne skal sikre at det er muligt for private husholdninger at returnere brugte produkter gratis, enten i detailledet ved køb af nye tilsvarende produkter eller på et antal let tilgængelige indsamlingssteder.

Virksomheder, der gennemfører behandling og oparbejdning af elektronikaffald skal godkendes af medlemsstaterne mhp. at opfylde tekniske krav i hht. Forslagets bilag III og bestemmelser herom i affaldsrammedirektivet (75/442/EØF)

Direktivforslaget om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr vil bidrage til de samme målsætninger ved at sikre, at de stoffer, der skaber de alvorligste problemer i affaldshåndteringsfasen, som f.eks. bly, kviksølv, cadmium og visse bromerede flammehæmmere, erstattes med andre stoffer.

1. Status

Kommissionen fremsendte den 28. juli 2000 ovennævnte forslag til Rådet.

Som et element i det samlede forslag KOM(2000)347 har Kommissionen samme dato fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om begrænsning af anvendelse af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr, Dok. KOM (2000) 347 endelig udgave, 2000/0159 (COD), til Rådet.

Nærværende forslag til direktiv om affald af elektriske og elektroniske produkter (2000/158) har hjemmel i artikel 175 i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Notat om forslaget er sendt til Folketingets Europaudvalg den 29. september 2000, 8. december 2000 og 23. februar 2001, som en del af de samlenotater, der blev forelagt forud for Rådsmøderne (Miljø) den hhv. 10. oktober 2000, 18.-19. december 2000 og 8. marts 2001.

Parlamentets 1. læsning fandt sted 15. maj 2001.

Forslaget er sat på dagsordenen med henblik på vedtagelse af fælles holdning.

2. Formål og indhold

2.1 Kommissionens forslag

Kommissionen anfører, at forslaget tilsigter at bidrage til beskyttelse af jord, vand og luft mod forurening forårsaget af den nuværende håndtering af affald af elektrisk og elektronisk udstyr, at minimere affaldsmængden til bortskaffelse, og at gøre affaldet mindre skadeligt. Som andre mål angives bevarelsen af værdifulde ressourcer, herunder energi. Endelig skal direktivet bidrage til mere ensartede grundvilkår for håndte ringen af elektronikaffald for herigennem at medvirke til en mere effektiv genvindingspolitik. Kommissionen anfører, at forslaget er i god tråd med traktatens bestemmelser om forbrugerrettigheder, og at det supplerer eksisterende lovgivning om bortskaffelse af affald (dvs. deponering og forbrænding), lovgivningen om særlige affaldsstrømme, såsom batterier, lovgivningen om klimaændringer og lovgivningen om ozonlagnedbrydende stoffer.

De anførte målsætninger skal nås gennem en bred vifte af foranstaltninger, bl.a. vedrørende produktdesign og særskilt indsamling, behandling og nyttiggørelse af affaldet.

Som et centralt element indebærer forslaget, at ansvaret for behandling, nyttiggørelse og bortskaffelse af elektrisk og elektronisk affald, samt ansvaret for finansieringen heraf pålægges producenterne af produkterne. Kommissionen lægger til grund, at en sådan ansvarsoverdragelse vil give producenterne et økonomisk incitament til at tilpasse udformning og konstruktion af elektriske og elektroniske produkter efter de krav til miljømæssigt forsvarlig affaldshåndtering, som direktivet fastlægger.

I praksis skal medlemstaterne implementere producentansvaret ved, med virkning fra 30. juni 2004 (eller 18 måneder efter forslaget vedtagelse), at gennemføre nationale regler som pålægger producenterne ansvaret for håndteringen af affald fra elektriske og elektroniske produkter fra private husholdninger og virksomheder, der kun i begrænset omfang anvender elektriske produkter. Senest 5 år efter forslagets vedtagelse pålægges elektriske producenter og importører ansvaret for at finansiere håndteringsomkostningerne.

Ansvaret for at finansiere håndteringen af affald fra produkter, der er markedsført frem til 5 år efter direktivets ikrafttræden (historisk affald) skal deles af alle producenterne.

For elektronisk affald fra virksomheder, der i stort omfang anvender elektronikprodukter skal Medlemsstaterne træffe de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at finansieringen af affaldshåndteringen omfattes af kontraktlige aftaler, der indgås på købstidspunktet mellem producent og bruger.

Udover finansieringsforpligtelsen omfatter producentansvaret følgende hovedelementer:

- Ansvar for indsamling af elektronikaffald, der ikke hidrører fra husholdninger
- Ansvar for behandling af alt elektronikaffald jf. bestemmelserne i affaldsrammedirektivets art. 4 og efter retningslinierne i nærværende forslags bilag II, dvs. udtagning og særskilt behandling af en række specificerede stoffer og komponenter.
- Ansvar for nyttiggørelse af alt indsamlet affald, hvilket indebærer at en række nærmere angivne nyttiggørelses, genbrugs og genvindingsmål for specificerede produktgrupper jf forslagets bilag IA skal være opfyldt senest pr. 31. december 2005.
- Herudover pålægges producenterne at mærke husholdningselektronik således at det ikke ender i skraldespanden samt at levere oplysninger om identifikation af komponenter og materialer i det elektriske udstyr til brug for behandlingen og oparbejdningen af affaldet.

Medlemsstaterne skal sikre at det er muligt for private husholdninger at returnere brugte produkter gratis, enten i detailledet ved køb af nye tilsvarende produkter eller på et, set i forhold til befolkningstætheden, rimeligt antal let tilgængelige indsamlingssteder. Medlemsstaterne skal endvidere stræbe efter at der fra husholdninger senest den 31. december 2005 som mindsteniveau, indsamles 4 kg affald af elektrisk og elektronisk udstyr pr. indbygger pr. år.

Direktivforslagets sondring mellem elektrisk og elektronisk affald fra husholdningerne og fra indehavere, der ikke er private husholdninger indebærer således, at den første type affald kan indsamles via kommunale

afleveringsordninger eller producentetablerede ordninger i detailledet, medens producenterne skal forestå indsamlinger fra indehavere der ikke er private husholdninger. Endvidere skal producenterne have mulighed for på frivilligt og individuelt grundlag at indføre og drive tilbagetagingsordninger for husholdningsaffaldet.

Virksomheder, der gennemfører behandling og oparbejdning af elektronikaffald skal godkendes af medlemsstaterne mhp. at opfylde tekniske krav i hht. Forslagets bilag III og bestemmelser herom i affaldsrammedirektivet (75/442/EØF)

Medlemsstaterne skal hvert år forelægge Kommissionen oplysninger om mængden og kategorierne af elektrisk og elektronisk udstyr, der er markedsført, indsamlet og genvundet i medlemslandet, anført både i antal og vægt.

Direktivforslaget omfatter ikke udstyr, der er bestemt til brug ved spænding over 1000 Volt vekselspænding og 1500 Volt jævnspænding. F.eks. dele af el-værkernes apparatur og typer af laboratorieudstyr.

Endvidere er medicinsk udstyr, overvågnings- og reguleringsinstrumenter ikke omfattet af direktivets regler for indsamling, nyttiggørelse, finansiering og forbrugeroplysninger, men kun omfattet af tilbagetagningspligt ved køb af nyt udstyr.

Direktivforslaget om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr vil bidrage til de samme målsætninger ved at sikre, at de stoffer, der skaber de alvorligste problemer i affaldshåndteringsfasen, som f.eks. bly, kviksølv, cadmium og visse bromerede flammehæmmere, erstattes med andre stoffer.

2.2. Europa-Parlamentets ændringsforslag

Europa-Parlamentet har den 17. maj 2001 afsluttet sin 1. behandling af Kommissionens forslag og i den forbindelse fremsat ca. 71 ændringsforslag, som omhandler

- mål for indsamlet mængde elektronikaffald fra husholdninger,
- genanvendelsesmål der skal opnås ved oparbejdning af det indsamlede affald,
- producentansvar og
- behandlingskrav i bilag II.

På indsamlingsområdet forhøjer Parlamentet kravet til indsamlingsmængde til 6 kg/person/år for elektronikaffald fra husholdninger. Genanvendelses-/nyttiggørelsesmålene forhøjes i gennemsnit med 5-10 % for de specifikke produktgrupper.

På producentansvarsområdet ønsker Parlamentet, at ansvaret skal være individuelt, idet der dog åbnes for muligheden for etablering af et kollektivt ansvar, hvis de individuelle finansieringsomkostninger vil medføre uforholdsmæssige store omkostninger.

I bilag II foreslår Parlamentet, at komponenter, der indeholder de stoffer, der nævnes i udfasningsdirektivet, skal frasepareres. Ifølge Parlamentet sikrer denne tilføjelse, at nogle af de komponenter, der i henhold til Kommissionens forslag skal frasepareres og specialbehandles, f. eks. printkort, ikke nødvendigvis skal nævnes specifikt i bilag II. Samtidig åbner Parlamentets forslag mulighed for anvendelse af behandlingsteknologier uden forudgående separering.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at miljøbeskyttelsesforanstaltninger og foranstaltninger med konsekvenser for det indre marked henhører både under Fællesskabets og medlemmernes kompetence. Foranstaltninger vedrørende elektrisk og elektronisk affald er et klart eksempel på denne kompetencedeling. Kommissionen anfører, at forslaget kun opstiller de vigtigste principper for finansiering og håndtering af elektrisk og elektronisk affald, der er nødvendige på EU-plan for at undgå forvridding af det indre marked.

I relation til proportionalitetsprincippet anfører Kommissionen, at forslaget udelukkende fokuserer på de vigtigste indsatsområder i forbindelse med håndtering af elektrisk og elektronisk affald, såsom indsamling, behandling, -nyttiggørelse og finansiering. Herudover fastsættes kun de forpligtigelser, der ifølge proportionalitetsprincippet er nødvendige til at nå miljømålsætningerne.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Den danske bekendtgørelse nr. 1067 af 22. december 1998, om håndtering af affald af elektriske og elektroniske produkter, bygger på det eksisterende affaldssystem, hvor kommunerne er ansvarlig for indsamling og oparbejdning. Kommunerne skulle således senest den 1. juni 1999 have fastsat regler om indsamling og videre håndtering af elektrisk og elektronisk affald i et regulativ. Langt den overvejende del af oparbejdningen sker hos private virksomheder på ; baggrund af licitation.

Bekendtgørelsens §6 åbner mulighed for, at producenter og importører kan indsamle egne eller lignende produkter med henblik på oparbejdning til genanvendelse og bortskaffelse. Det er således op til den enkelte distributør om man vil deltage i indsamlingen af det elektriske og elektroniske affald.

Betaling for indsamling og oparbejdning af affaldet fra husholdningerne sker via det kommunale renovationsgebyr, medens virksomhederne enten betaler via gebyr eller særskilt ved aflevering til det kommunale indsamlingssystem.

Kommunerne eller affaldsproducenten er ansvarlig for at oparbejdningen foretages i henhold til de i bekendtgørelsen anførte retningslinier, også selv om oparbejdningen sker i en anden stat.

Vedtagelse af direktivforslaget i sin nuværende udformning vil medføre, at den danske bekendtgørelse skal ændres på i hvert fald følgende områder:

- Der skal indføres regler om producenternes ansvar for indsamling behandling og nyttiggørelse af elektrisk og elektronisk affald.
- Der skal indføres regler om producenternes ansvar for finansiering af affaldshåndteringen.
- Distributører skal forpligtes til ved salg af nyt udstyr at tage lignende affald retur.
- Det skal sikres at elektrisk og elektronisk affald fra bl.a. vaske-/opvaskemaskiner, komfurer, små husholdningsapparater, legetøj og lysarmaturer indsamles og oparbejdes.
- Der skal fastsættes regler om udtagning af tonerkassetter og asbestaffald.
- Der skal indføres mærkningsregler der forebygger at mindre elektroniske produkter havner i affaldssækken.
- Producenterne skal pålægges informationsforpligtigelse overfor forbrugerne, samt mhp. at informere oparbejdningsevireksomhederne om de materialer der findes i produkterne.

Endvidere skal der fastsættes regler, der sikrer at nyttiggørelsesmålene kan nås.

De grundlæggende elementer i de foreslåede producentansvarsordninger vurderes som hjemlet inden for rammerne af miljøbeskyttelseslovens prg. 9a om indførelse af tilbagetagningsordninger.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Omkostninger for producenterne

Ved indførelse af producentansvar skal producenterne forestå finansiering af såvel indsamlings- som oparbejdningsomkostninger. Kommissionen har vurderet at hvis de samlede producent omkostninger, der knytter sig til gennemførelse af direktivets bestemmelser overvælttes på produktpriserne vil det føre til en gennemsnitlig prisstigning på 1% for de fleste elektriske og elektroniske produkter og muligvis 2-3% for visse produktkategorier, som f.eks. køleskabe, TV apparater og monitorer.

Det historiske affald udgør i Danmark ved en gennemsnitlig levetid på 10 år en mængde på ca. 1.000.000 tons, svarende til håndteringsomkostninger over en ti årig periode på ca. 300 millioner kr. årligt, hvis håndteringsomkostningerne som et groft gennemsnit fastsættes til 3 kr. pr. kg. Producenterne, vil i henhold til direktivforslaget, skulle dele de økonomiske omkostninger ved bortskaffelse af det historiske affald, selv om de ikke har markedsført produkter i denne periode.

Omkostninger for kommunerne og amter:

Etablering af en producentbaseret indsamlings- og oparbejdningsordning vil medføre forøgede tilsynsopgaver for kommunerne. De heraf følgende forøgede administrationsomkostninger vurderes at være marginale, da kommunerne også i dag skal føre tilsyn med oparbejderne, bl.a. for at kontrollere om de indgåede kontrakter efterleves

Spørgsmålet om de økonomiske konsekvenser for amter og kommuner i forbindelse med miljømæssig forsvarlig indsamling og oparbejdning af elektrisk og elektronisk affald, blev forhandlet på plads i forbindelse med udarbejdelsen af den danske bekendtgørelse. Såfremt finansieringen af selve behandlings- og nyttiggørelsesopgaven pålægges producenterne vil de kommunale udgifter hertil bortfalde.

Omkostninger for staten: Gennemførelsen af forslaget forventes ikke at medføre nævneværdige særskilte statslige meromkostninger.

Beskyttelsesniveau:

I forhold til den eksisterende danske regulering af affald fra elektriske og elektroniske produkter indføres der med forslaget skærpede bestemmelser for så vidt som der opstilles krav om særskilt behandling af asbest og tonerkassetter fra elektriske produkter ligesom forslaget fordrer indsamling og håndtering af affald fra hårde hvidevarer, små husholdningsapparater, legetøj og lysarmaturer. Hertil kommer forslagets krav om oplysninger fra producenterne til brug for affaldsbehandlingen, samt kravet om forbrugermærkning om hvorledes mindre husholdningsapparater skal bortskaffes.

De i forslaget fastsatte minimumskrav til nyttiggørelse, genbrug og genvinding i forhold til de enkelte indsamlede produktkategorier er udtryk for en skærpelse af det danske beskyttelsesniveau, da der i Danmark kun er lovgivet herom for enkelte affaldsfraktioner som f.eks. for displays og metaller i printkort.

På en række områder lever forslaget ikke op til beskyttelsesniveauet i den eksisterende danske regulering: F.eks. bør det fremhæves, at kravene til komponenters specialbehandling er mindre specifikke end i den danske bekendtgørelse, samt at direktivforslaget ikke omfatter en række udstyrstyper som er omfattet af den danske regulering. Disse forhold påvirker ikke det danske beskyttelsesniveau, da der er tale om et minimumsdirektiv.

Samlet set må en gennemførelse af direktivet under opretholdelse af de ovenfor nævnte skærpede danske bestemmelser således vurderes at hæve det danske beskyttelsesniveau.

Forslaget vurderes endvidere at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i EU, da kun halvdelen af medlemstaterne har eller er ved at indføre regler på området/NREF/FN101/i/. Affald af elektriske og elektroniske produkter bliver i de øvrige medlemstater oftest deponeret, ført til forbrænding eller genanvendt uden nødvendig forbehandling.

5. Høring

Forslaget er udsendt i høring den 27. juli 2000 til 51 interessenter.

Der er indkommet bemærkninger fra 19 interessenter, herunder fra kommunale og statslige institutioner, Dansk Industri, Genvindingsindustrien, en del elektronikbrancher, Forbrugerrådet, Danmarks Naturfredningsforening og distributørerne.

En række af de industrielle organisationer ønsker direktivforslaget vedtaget med hjemmel i artikel 95, medens de kommunale organisationer lægger vægt på, at direktivet får hjemmel i artikel 175.

På indsamlingsområdet lægger de kommunale organisationer og elektronikbrancherne vægt på, at de nuværende danske regler for indsamling af affald fra elektriske og elektroniske produkter kan opretholdes, medens der på distributørsiden er delte meninger. Brancheorganisationen ForbrugerElektronik (BFE) anbefaler at der arbejdes for en brancheorganiseret indsamlingsordning, medens Dansk Handel & Service og Radiobranchen ønsker den danske ordning opretholdt.

På det finansielle område er der forholdsvis få kommentarer, men generelt finder interessenterne det vanskeligt at få øje på det miljømæssige aspekt i den foreslåede finansieringsmodel. De kommunale institutioner og IT-branchen finder, at den eksisterende danske ordning er at foretrække frem for den i forslaget indeholdte producentansvarsmodel. Dansk Industri har, uden i øvrigt at kommentere finansieringsmodellen, markant indvendinger mod den foreslåede finansiering af historisk affald, som man finder er producenterne uvedkommende. Erhvervsministeriet støtter Dansk Industris indvendinger. BFE og Danmarks Naturfredningsforening støtter det foreslåede producentansvar, uden at kommentere den foreslåede finansieringsmodel.

De i direktivforslagets artikel 11 anførte oplysningskrav finder specielt forhandlerne er alt for omfattende.

Ved behandlingen af forslaget i miljøspecialudvalget den 20. september 2000 fremkom der bemærkninger fra Danmarks Naturfredningsforening, Dakofa, Renosam og Kommunernes Landsforening. DN bemærkede, at den danske holdning i forhold til finansieringssiden af producentansvaret forekom uklar. Renosam spurgte til om den danske holdning indebar, at den danske-kommunalt baserede-model skal kunne opretholdes, ligesom man betonede at en EU regulering af området burde for kuse på de miljømæssige fremfor de finansieringsmæssige kriterier for en sådan regulering. I tilknytning hertil erklærede KL sig som tilhængere af en regulering på EU-plan, men fandt at Danmark burde modsætte sig en omlægning efter producentansvarskriterier, hvis en sådan omlægning ikke indebærer en miljømæssig gevinst.

Ved behandlingen af forslaget på mødet i miljøspecialudvalget, den 29. november 2000 tilkendegav såvel Dansk Industri som Advokatrådet betænkeligheder ved, om forslagets bestemmelser om producenterne finansiering af affaldshåndtering af produkter markedsført forud for direktivets i krafttræden, ville indebære lovgivning med tilbagevirkende kraft.

På miljøspecialudvalget den 14. februar 2001 tilkendegav Danske Energiselskabers Forening behov for en nærmere afklaring af direktivets dækningsområde ligesom man anså det for vigtigt at få afklaret forholdet mellem de to direktivforslag og den danske blybekendtgørelse. Dansk Industri har udover de tidligere afgivne bemærkninger tilkendegivet, at man finder den danske holdning vedr. LCD displays useriøs, ligesom man ikke finder at elektrolytkondensatorer udgør en særskilt fare.

Ved behandlingen af forslaget i miljøspecialudvalget d. 15. maj 2001 ønskede FEHA og DI oplyst, hvorledes den nærmere indsamling, finansiering og oparbejdning kommer til at foregå og den danske holdning hertil, ligesom DI lagde vægt på valgfrihed for producenten i forhold til, hvordan producentansvaret nærmere skal opfyldes.

Danske Energiselskabers Forening ønskede oplyst, hvorledes Danmark forholdt sig til spørgsmålet om, hvorvidt udstyr over 1000 volt burde omfattes af reguleringen. Handelskammeret ville i forlængelse heraf vide, hvad der var status mht. omfattelse af andre 'grænseområder' eksempelvis medicinsk udstyr. Renosam har i forbindelse med mødet tilkendegivet sin tilfredshed med den måde, producentansvaret tænkes udmøntet på

b) - Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr.

KOM (2000) 347 endelig udgave, 2000/0159 (COD).

(revideret notat)

Resumé

Det overordnede mål med forslaget er, at forebygge, mindske og så vidt muligt eliminere forurening afstedkommet af elektronisk og elektrisk udstyr. Forslaget skal derfor ses i tæt sammenhæng med forslaget om affald af elektrisk og elektronisk udstyr, som har hjemmel i artikel 175 EF. Nærværende forslag har hjemmel i artikel 95 EF omhandlende foranstaltninger for det indre marked, hvilket Kommissionen begrundes med, at forslaget skal harmonisere eller afvikle afvigelser i medlemslandenes konkurrencevilkår.

Ifølge forslaget skal anvendelsen af bly, kviksølv, cadmium, hexavalent chrom og de bromerede flammehæmmere PBB (polybromerede biphenyl) og PBDE (polybromerede diphenylethere) være substitueret i elektrisk og elektronisk udstyr den 1. januar 2008. Forslaget angiver dog enkelte undtagelser fra kravet for så vidt angår nogle elektroniske og elektriske produkter og komponenter. Herudover er kravet til substitution ikke gældende for elektrisk og elektronisk udstyr inden for medicinsk udstyr, overvågnings- og reguleringsinstrumenter og salgsmaskiner.

Af direktivet fremgår, at Kommissionen i lyset af den tekniske udvikling ved anvendelse af komitéproceduren bl.a. kan opstille koncentrationsgrænser for stofferne, undtage specifikke materialer og komponenter, såfremt det ikke betyder en miljøforringelse.

1. Status

Kommissionen sendte den 28. juli 2000 ovennævnte forslag til Rådet.

Som et element i det samlede forslag KOM (2000) 347 har Kommissionen samme dato fremsendt forslag til direktiv om affald af elektrisk og elektronisk udstyr, Dok. 2000/0158 (COD), til Rådet.

Nærværende forslag har hjemmel i traktatens indre markeds bestemmelser (artikel 95 TEF) og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Notat om forslaget er sendt til Folketingets Europaudvalg den 29. september, den 8. december 2000 og den 23. februar 2001, som en del af de samlenotater, der blev forelagt forud for Rådsmøderne (Miljø) den hhv. 10. oktober, 18.-19. december 2000 og 8. marts 2001.

Parlamentets 1. læsning fandt sted 15. maj 2001.

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på vedtagelse af fælles holdning.

2. Formål og indhold

2.1 Kommissionens forslag

Det overordnede mål med forslaget er, at forebygge, mindske og så vidt muligt eliminere forurening afstedkommet af elektronisk og elektrisk udstyr. Forslaget skal endvidere harmonisere eller afvikle afvigelser i medlemslandenes konkurrencevilkår.

Kommissionen anfører, at forslaget er i tråd med meddelelsen om revisionen af Fællesskabets affaldsstrategi fra 1996, idet forslaget indeholder bestemmelser om reduktion af indholdet af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk affald. I den henseende ligger forslaget på linje med principperne i den gældende EU-affaldsregulering, som allerede indeholder restriktioner for markedsføring af farlige stoffer. Eksempler herpå er direktivet om emballage og emballageaffald og direktivet om batterier og blyakkumulatorer, der indeholder farlige stoffer.

Ifølge forslaget skal anvendelsen af bly, kviksølv, cadmium, hexavalent chrom og de bromerede flammehæmmere PBB (polybromerede biphenyler) og PBDE (polybromerede diphenylethere) være substitueret i elektrisk og elektronisk udstyr den 1. januar 2008.

Kravet til substitution gør sig ikke gældende for elektrisk og elektronisk udstyr inden for medicinsk udstyr, overvågnings- og reguleringsinstrumenter og salgsautomater.

Endvidere indeholder direktivet et bilag, hvori der er angivet en række elektroniske og elektriske produkter og komponenter, som er undtaget fra substitutionskravet.

Af direktivet fremgår, at Kommissionen i lyset af den tekniske udvikling ved anvendelse af komitéproceduren kan:

- Opstille koncentrationsgrænser for indholdet af de pågældende stoffer i specifikke materialer og komponenter i elektrisk og elektronisk udstyr.
- Undtage materialer og komponenter fra kravet om substitution for elektrisk og elektronisk udstyr, såfremt det ikke er videnskabeligt muligt eller miljø- og sundhedsforsvarligt at substituere med andre stoffer.
- Ophæve specifikke tekniske undtagelse i direktivets bilag, såfremt det ikke betyder en miljøforringelse.

Kommissionen skal senest den 31. december 2003 revidere direktivet herunder bilaget, hvori undtagelser er anført.

2.2 Europa-Parlamentets ændringsforslag

Europa-Parlamentet har den 17. maj 2001 afsluttet 1. behandlingen af Kommissionens forslag og har i den forbindelse fremsat 18 ændringsforslag hvoraf 7 omhandler de indledende betragtninger, mens 11 vedrører selve artiklerne i direktivforslaget.

Ændringsforslagene skærper tidsfristen for udfasning fra 2008 til 2006, giver mulighed for en udvidelse af forbuddet vedrørende farlige stoffer ved en senere revision af direktivet og undtager reservedele, der sættes på markedet før 1. januar 2006. Et ændringsforslag omhandler desuden direktivets placering/status i forhold til øvrig EU-regulering, herunder kemikalireguleringen ved at foreslå en sidestilling med 76/769/EØF om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater.

Der foreslås derudover visse ændringer til bilaget, der fastsætter undtagelser for forbuddet i form af såvel at fjerne nogle af Kommissionen tilladte specifikke anvendelser af farlige stoffer og tilføje andre specifikke anvendelser til undtagelsen end oprindeligt foreslået af Kommissionen.

3. Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at miljøbeskyttelsesforanstaltninger og foranstaltninger med konsekvenser for det indre marked henhører både under Fællesskabets og medlemmernes kompetence. Foranstaltninger vedrørende elektrisk og elektronisk affald er et klart eksempel på denne kompetencedeling. Forslaget anses for, at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

I relation til proportionalitetsprincippet anfører Kommissionen, at den mest effektive udvej til at mindske mængden af disse farlige stoffer i affaldsstrømmen er at substituere dem. I de tilfælde, hvor substitution ikke er mulig, fordi der ikke findes passende alternativer, bør der gives mulighed for undtagelser fra dette krav.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Direktivet skal implementeres i dansk lovgivning ved udstedelse af bekendtgørelser. Da der allerede eksisterer danske regler, der generelt begrænser anvendelsen af enkelte tungmetaller, vil det være nødvendigt at tilpasse disse regler for så vidt angår deres anvendelsesregulering af elektronisk og elektrisk udstyr. Det drejer sig konkret om de danske regler for kviksølv og cadmium, samt de nye danske regler om bly. Herudover vil der skulle udstedes særskilte regler, der regulerer anvendelsen af hexavalent chrom i elektrisk og elektronisk udstyr.

Direktivforslaget indebærer en harmonisering, hvor den danske anvendelsesregulering af cadmium, kviksølv og den nye regulering af bly for så vidt angår elektrisk og elektronisk udstyr bortfalder ved gennemførelsen af nærværende direktiv den 30. juni 2004.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Direktivforslaget vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser for stat, amter og kommuner.

Som følge af, at de regulerede stoffer skal være substituerede den 1. januar 2008, vurderes producenterne at have tilstrækkelig tid til at omstille deres produktionsprocesser og produktionsapparat. I følge Kommissionen har en række fabrikanter allerede udfaset de pågældende tungmetaller og halogenerede flammehæmmere i diverse produkter, hvilket tages som tegn på, at omkostningerne til substitution er ret begrænsede. Det eneste område, hvor industrien overfor Kommissionen har anført større omkostninger er for substitution af bly i loddemetal. Ved anvendelse af tinbaseret loddemetal vurderer Kommissionen, at prisstigningen for de fleste produkter vil være meget beskeden. Eksempelvis vil merprisen for et TV-apparat være i størrelsesorden 0,03 – 0,17 euro. Derfor mener Kommissionen, at problematikken omkring bly i loddemetal mere skyldes et behov for finjustering af alternativ teknologi og egentlige mer omkostninger. Endelig giver direktivforslaget mulighed for at lempe eller undtage for substitutionskravet for de pågældende stoffer, såfremt det ikke er teknisk, videnskabeligt eller miljø- og sundhedsmæssigt forsvarligt at anvende andre substitutter.

Beskyttelsesniveau: Ifølge direktivforslagets ordlyd, skal medlemslandene efterkomme direktivet 18 måneder efter vedtagelsen, hvilket direktivforslaget anslår til at være den 30. juni 2004.

I det direktivet medfører, at de danske regler for kviksølv, cadmium og bly for så vidt angår elektrisk og elektronisk udstyr bortfalder ved implementeringen af direktivet, vil der for denne type produkter blive tale om en forringelse af beskyttelsesniveauet i perioden fra implementeringen i 2004 og frem til substitutionsterminen i 2008.

Fra 2004 og frem vil der være tale om en forringelse af beskyttelsesniveauet, der primært angår anvendelsen af kviksølv, cadmium og bly i medicinsk udstyr, måle- og reguleringsinstrumenter og salgsautomater.

Denne forringelse af beskyttelsesniveauet modsvares af, at forslaget fra 1. januar 2008 indebærer en skærpelse af de nuværende danske regler for kviksølv, idet anvendelsen af kviksølv bl.a. forbydes i filmafbrydere- og relæer, kompaktlysstofrør og blinkanordninger. Endvidere vil anvendelsen af bly blive begrænset i forhold til den danske regulering af bly, idet direktivforslaget forbyder anvendelsen af bly i varmestabilisatorer i gummi, elkabler, udladningslamper, glas i optik, glasur på tændrør elektroniske produkter (undtagen elektronisk keramik). Regulering af anvendelsen af cadmium vil ligeledes blive skærpet i forhold til de nuværende danske regler idet anvendelsen af cadmium generelt forbydes i elektronisk og elektrisk udstyr. Endelig indebærer forslaget, at der med virkning fra 1. januar 2008 indføres danske regler, der forbyder anvendelsen af hexavalent chrom i elektriske og elektroniske produkter.

Samlet set vurderes forslaget således fra 1. januar 2008 at indebære en forbedring af beskyttelsesniveauet.

5. Høring

Forslaget er udsendt i høring den 27. juli 2000 til 51 interessenter med svarfrist senest 1. september 2000.

Ved udløbet af høringsfristen var der modtaget 4 hørings svar fra Det Danske Handelskammer, Forbrugerrådet, ITEK (IT, Tele, elektronik og kommunikation - En del af Dansk Industri) og IT-branche foreningen.

Forbrugerrådet anfører blandt andet, at listen over bromerede flammehæmmere ikke er udtømmende, og ønsker bl.a. den bromerede flammehæmmer TBBP A skal reguleres. Herudover anfægter de substitutionsterminen, og ønsker at Kommissionen løbende skal revidere direktivet i forbindelse med nye videnskabelige data.

ITEK anfører blandt andet, at der bør foreligge risikovurderinger af de pågældende stoffer i direktivet før en regulering af stofferne træder i kraft. Samtidig mener ITEK, at såfremt det vurderes nødvendigt at forbyde de pågældende stoffer, burde et generelt forbud af stofferne træde i kraft. ITEK mener ligeledes, at de miljømæssige konsekvenser ved anvendelsen af substitutterne bør undersøges til bunds. Endelig anfører ITEK, at der ikke foreligger opgørelser / beregninger over de økonomiske konsekvenser ved gennemførelsen af nærværende direktiv og direktivforslaget om elektronikaffald, men ITEK vurderer at omkostningerne vil være meget betydelige.

IT-branche foreningen ønsker, at produkter inden for IT- og teleudstyr samt forbrugerudstyr jf. bilags materialet til direktivet, bør friholdes for reguleringen. Endvidere bør anvendelsen af loddetin friholdes for regulering.

Ved behandlingen af forslaget i miljøspecialudvalget den 20. september 2000 fremkom der bemærkninger fra Dakofa og Økologisk Råd. Begge organisationer fandt at Danmark burde arbejde for, at ikke kun PBE og PBDE men alle bromerede flammehæmmere burde omfattes af direktivets substitutionskrav.

Ved behandlingen på specialudvalgsmødet den 29. november 2000, tilkendegav Økologisk Råd, at der tillige bør ske udfasning af organisk tin, at alle bromerede flammehæmmere bør omfattes af forslaget, ligesom man støttede at direktivets ikrafttræden fremrykkes fra 2008 til 2004. Dansk Industri spurgte til grundlaget for vurderingen af forslagens økonomiske konsekvenser for industrien, herunder det danske ønske om at fremrykke substitutionsterminen.

I forbindelse med specialudvalgsmødet den 14. februar 2001 har Dansk Industri tilkendegivet, at man finder det helt afgørende, at direktivet får hjemmel i traktatens art. 95. DI finder endvidere ikke, at det for mindre danske virksomheder kan konkluderes, at udgifterne til substitution er begrænsede.

Ved behandlingen af forslaget i miljøspecialudvalget d. 15. maj 2001 ønskede Danske Energiselskabers Forening oplyst, i hvilket omfang blybekendtgørelsen kommer til at gælde for elværkerne, når nærværende forslag til regulering gennemføres.

Ad punkt 4 - Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om vedtagelse af listen over prioriterede stoffer inden for vandpolitik

KOM (2000) 47 endelig

KOM (2001) 17 endelig.

(revideret notat)

Resumé

Forslaget har til formål at vedtage en liste over prioriterede stoffer i vandrammedirektivet i henhold til art. 16, som fastlægger en EF-strategi for harmonisering af kvalitetskrav og emissionskontrol for stoffer, der udgør en væsentlig risiko for vandmiljøet. Senest to år efter vedtagelsen af listen over prioriterede stoffer skal

Kommissionen stille forslag om emissionskontrolforanstaltninger og kvalitetskrav og vil erstatte den emissionskontrolpolitik, der blev indført ved Rådets direktiv 76/464/EØF om forurening, der er forårsaget af udledning af visse farlige stoffer i Fællesskabets vandmiljø og de direktiver, der er vedtaget indenfor rammerne heraf.

Listen over prioriterede stoffer vil udgøre grundlaget for EU's indsats og udvikling af emissionskontrol og harmoniserede kvalitetsnormer i arbejdet for beskyttelse af Fællesskabets vandmiljø.

Med den fremgangsmåde, der foreslås, grupperes 32 prioriterede stoffer efter, i hvor høj grad de giver anledning til bekymring under særlig hensyntagen til deres grad af farlighed. 11 stoffer identificeres som "prioriterede farlige stoffer". 11 prioriterede stoffer skal øremærkes til fornyet overvejelse og 10 stoffer eller grupper af stoffer identificeres som prioriterede stoffer.

For de prioriterede farlige stoffer forelægger Kommissionen forslag til kontrol med henblik på progressiv reduktion af udledninger, emissioner og tab af de pågældende stoffer indefor en tidshorisont der ikke må overstige tyve år efter. De foreslåede prioriterede stoffer skal gøres til genstand for emissionskontrol og kvalitetskontrol. Stoffer, der øremærkes til fornyet overvejelse, foreslås øremærket til en tidlig revision med henblik på enten at skulle progressivt udfases eller med henblik på at blive underlagt emissionskontrol og kvalitetskontrol.

Forslaget medfører ikke yderligere lovgivningsmæssige, administrative, økonomiske eller beskyttelsesmæssige konsekvenser for medlemsstaterne end der vil være forbundet med gennemførelsen af vandrammedirektivet.

Forslaget har været drøftet i Specialudvalget for miljø.

1. Status

Kommissionen sendte den 9. februar 2000 ovennævnte forslag (KOM 2000/47) til Rådet. Forslaget har hjemmel i artikel 175 stk 1 i TEF, og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Forslaget er en udfyldning af Europa Parlamentet's (EP's) og Rådets direktiv om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (2000/60/EF) (vandrammedirektivet).

Notat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. juni 2000 som del af samlenotat vedrørende rådsmøde (miljø) den 22. juni.

Folketingets Europaudvalg har fået sagen forelagt den 16. juni 2000 til orientering forud for rådsmøde (miljø) den 22. juni 2000.

Europa-Parlamentets 1. læsning fandt sted d. 16. maj 2001.

På baggrund af vedtagelsen af vandrammedirektivet fremsendte Kommissionen et revideret forslag den 9. februar 2001 (KOM 2001/17). Folketingets Europaudvalg har modtaget et notat, der beskriver Kommissionens reviderede forslag i forbindelse med samlenotat forud for rådsmøde(miljø) den 8. marts 2001 oversendt den 23. februar 2001. Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 2. marts 2001 i forbindelse med samråd om rådsmøde(miljø) den 8. marts 2001.

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen for rådsmøde (miljø) mhp. endelig vedtagelse.

2. Formål og indhold

Forslaget har til formål at opstille en liste over prioriterede stoffer i vandrammedirektivet i henhold til art. 16, som fastlægger en EF-strategi for harmonisering af kvalitetskrav og emissionskontrol for stoffer, der udgør en væsentlig risiko for vandmiljøet. Senest to år efter vedtagelsen af listen over prioriterede stoffer skal Kommissionen stille forslag om emissionskontrolforanstaltninger og kvalitetskrav i relation til disse stoffer. Di

sse foranstaltninger og krav vil erstatte den emissionskontrolpolitik, der blev indført ved Rådets direktiv 76/464/EØF om forurening, der er forårsaget af udledning af visse farlige stoffer i Fællesskabets vandmiljø.

Hermed tilvejebringes der for første gang retningslinier og metodegrundlag for prioritering af stoffer i relation til vandmiljøet. Kommissionen har på det grundlag udviklet en generelt accepteret procedure til at fastlægge en prioritering på et kombineret grundlag af overvågning og modelberegning (COMMPS proceduren – **combined monitoring-based and modelling-based priority setting**). Proceduren er udviklet i samarbejde med eksperter fra berørte parter, som involverer EU Kommissionens videnskabelige Komité for Toksicitet, Økotoksicitet og Miljø, medlemsstater, EFTA-lande, Det Europæiske Miljøagentur, europæiske erhvervssammenslutninger og europæiske miljøorganisationer.

Proceduren giver en praktisk mulighed for at anvende en forenklet risikobaseret vurderingsprocedure, der er baseret på videnskabelige principper, hvor der navnlig tages hensyn til:

- dokumentation for det pågældende stofs direkte farlighed, herunder navnlig dets akvatiske økotoksicitet og humane toksicitet via akvatiske eksponeringsveje,
- dokumentation fra overvågning af udbredt miljøforurening og
- andre påviste faktorer, der kan tyde på mulighed for udbredt miljøforurening, såsom den producerede eller anvendte mængde af det pågældende stof og brugsmønstre;

listen over prioriterede stoffer vil udgøre grundlaget for EU's indsats og udvikling af emissionskontrol og harmoniserede kvalitetsnormer i arbejdet for beskyttelse af Fællesskabets vandmiljø.

På dette grundlag er der udarbejdet et forslag med 32 stoffer eller grupper af stoffer. De foreslåede prioriterede stoffer skal gøres til genstand for emissionskontrol og kvalitetskrav i hele EU

Kommissionens reviderede forslag

I konsekvens af den endelige vedtagelse af vandrammedirektivet har Kommissionen udarbejdet et revideret forslag, der tager højde for vandrammedirektivets art. 16, hvorefter det fremgår at Kommissionens skal identificere de "prioriterede farlige stoffer", som en undergruppe under de prioriterede stoffer. Endvidere indføres en revisionsbestemmelse for visse prioriterede stoffer

Forslaget til liste over prioriterede stoffer er ikke ændret i det reviderede forslag. Forslaget omfatter de stoffer, der giver anledning til den største bekymring for europæiske overflade- og kystvande, og som bør underkastes regulering uanset den præcise formulering af mål og foranstaltninger. For de prioriterede farlige stoffers vedkommende skal forslagene til emissionskontrolforanstaltninger sigte mod at standse eller udfase emissioner, udledninger og tab efter højst 20 år.

Som baggrund for at sondre mellem prioriterede og prioriterede farlige stoffer foreslås det, at de 32 prioriterede stoffer grupperes efter, i hvor høj grad de giver anledning til bekymring under særlig hensyntagen til deres grad af farlighed. Fremgangsmåden i forbindelse med grupperingen bygger på den bedste foreliggende viden. Hovedvægten er lagt på:

- eksisterende "risikovurderinger", især udført under OSPAR's strategi for farlige stoffer,
- bestemmelserne om klassificering og etikettering af farlige stoffer i Rådets direktiv 67/548/EØF
- protokollen om persistente organiske miljøgifte i UN-ECE's konvention om grænseoverskridende luftforurening over store afstande.
- Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Rådets direktiv 91/414/EØF om risikovurdering

- Rådets direktiv 76/464/EØF om bekæmpelse af forurening, der skyldes udledning af visse farlige stoffer i Fællesskabets vandmiljø og dets fem datterdirektiver.

På grundlag af disse oplysninger er stofferne grupperet efter farlighedsgrad

Før den endelige klassificering af et prioriteret stof er der endvidere taget hensyn til "andre forhold" som skulle be- eller afkræfte stoffets status. "Andre forhold" omfatter anden relevant EF-lovgivning eller relevante internationale aftaler, stoffets fremstilling og anvendelse, samfundsøkonomiske virkninger af at standse eller udfase stoffet samt stoffets formodede evne til at fremkalde hormonforstyrrelser.

Identificeringen af "prioriterede farlige stoffer" bygger på stoffernes iboende farlige egenskaber, dvs. om de er toksiske, persistente og bioakkumulerbare og/eller "giver anledning til en tilsvarende bekymring".

Før visse prioriterede stoffers vedkommende foreligger der ikke viden nok til, at man kan afgøre, om de skal identificeres som "prioriterede farlige stoffer". Det forslås derfor, at øremærke disse stoffer til en tidlig revision. Under revisionen skal der foretages en gennemgang af yderligere teknisk og videnskabeligt materiale, der måtte fremkomme i årene efter vedtagelsen af den foreslåede liste over prioriterede stoffer. Ved revisionen af listen over prioriterede stoffer senest fire år efter det vandpolitiske rammedirektivs ikrafttræden afgøres det endeligt, om disse stoffer skal forblive "prioriterede stoffer" eller identificeres som "prioriterede farlige stoffer".

Efter ovennævnte fremgangsmåde identificeres følgende 11 stoffer som "prioriterede farlige stoffer":

- bromdiphenylether (kun pentabromdiphenylether)
- cadmium
- chloralkaner, C10-13
- hexachlorbenzen
- hexachlorbutadien
- hexachlorcyclohexan
- kviksølv
- nonylphenoler
- polyaromatiske kulbrinter (PAH)
- pentachlorbenzen
- tributyltinforbindelser

Følgende 11 prioriterede stoffer skal øremærkes til fornyet overvejelse:

- anthracen
- atrazin
- chlorpyrifos
- di(ethylhexyl)phthalat (DEHP)
- endosulfan
- bly
- naphthalen
- octylphenoler
- pentachlorphenol
- trichlorbenzener
- trifluralin.

Følgende 10 stoffer eller grupper af stoffer identificeres som prioriterede stoffer:

- alachlor
- benzen
- chlorfenvinphos

- dichlormethan
- 1,2-dichlormethan
- diuron
- isoproturon
- nikkel
- simazine
- trichlormethan.

Europa- Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet har vedtaget 20 ændringsforslag. Der er overvejende tale om ændringsforslag til præambelen (13 forslag). Heraf er en væsentlig del præciseringer af EU- reguleringens nødvendige hensyn til de allerede eksisterende internationale aftaler med betydning for farlige stoffer i vandmiljøet. Derudover er der 2 ændringsforslag til artiklerne. Det drejer sig om en præcisering af medlemslandenes forpligtelse til at sikre, at det nødvendige grundlag for implementering af COMMPS proceduren er tilstede. Endelig er der 5 forslag til listen over prioriterede stoffer. Det drejer sig om en opklassificering af diuron, isoproton og simazin til listen over prioriterede farlige stoffer.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at forslaget fastlægger vandrammedirektivets liste over prioriterede stoffer, hvorfor der ikke i beslutningen tages stilling til nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.

4. Konsekvenser for Danmark

Listen over prioriterede stoffer medfører i sig selv ikke yderligere forpligtelser for medlemsstaterne ud over dem, der allerede pålægges ved Rådets direktiv 76/464/EØF om bekæmpelse af forurening, der skyldes udledning af visse farlige stoffer i Fællesskabets vandmiljø og ved forslaget til rammedirektiv for vandpolitikken. Forslaget medfører derfor ikke yderligere lovgivningsmæssige, administrative, økonomiske eller beskyttelsesmæssige konsekvenser for medlemsstaterne end der vil være forbundet med gennemførelsen af Vandrammedirektivet.

5. Høring

Forslaget har været drøftet i Specialudvalget for miljø den 29. maj 2000 og 20. september 2000. Greenpeace fandt at man bør arbejde for at alle stoffer skulle med. Greenpeace efterlyste endvidere en model for at vurdere effekterne på grundvandet, og ønskede at man fra dansk side arbejdede for at den danske strategi for grundvandsovervågning indgik som grundlag for prioriteringen af stoffer. Dakofa og Danmarks Naturfredningsforening fandt, at alkylbensensulfonat (LAS) burde være på listen, og Det Økologiske Råd fandt, at arsen og chrom ligeledes burde indgå på listen. Desuden ønskede Det Økologiske Råd at se flere phthalater på listen, samt at TBT blev bredt ud til organotinforbindelser.

På miljøspecialudvalgsmødet den 14. februar 2001 ønskede Vandværksforeningen en begrundelse for, hvorfor der i forslaget ikke forekommer kriterier til udvælgelse af stoffer, som udgør et problem i relation til grundvandet, når grundvandet er omfattet af direktivet. Det Økologiske Råd og Greenpeace ønskede afklaret, om Danmark støtter prioriteringen af de 32 udvalgte stoffer eller om man ønsker flere stoffer på listen. Desuden ønskede Det Økologiske Råd en afklaring af opdelingen af stofferne i "prioriterede farlige stoffer" og i "prioriterede stoffer".

Ved behandlingen af forslaget i miljøspecialudvalget d. 15. maj 2001 forespurgte Landboforeningerne om status for inkludering af kobber på listen. Greenpeace udbad sig en præcisering af sammenhængen mellem OSPARs liste over prioriterede stoffer i forhold til stoffer udpeget efter COMMPS-proceduren. Greenpeace ønskede endvidere oplyst, hvorledes Danmark forholder sig til det forhold, at stoffer med betydning for grundvandet ikke er medtaget i forslaget. Det Økologiske Råd udbad sig en præcisering af forslagets konsekvenser for Danmark.

Ad punkt 5 - Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 70/220/EØF om foranstaltninger mod luftforurening forårsaget af emissioner fra motorkøretøjer (koldstartsemissioner fra større benzindrevne varebiler)

KOM (2000) 487 endelig

2000/0211 (COD)

(revideret notat)

Resumé

Formålet med forslaget er at fastsætte emissionsgrænseværdier ved lav temperatur (minus 7°C) for større benzindrevne varebiler. Sådanne grænseværdier er i forvejen indført for personbiler og små varebiler. Indførelse af grænseværdier ved lav temperatur sigter mod, at fabrikanterne ved udformningen af motorerne anvender teknologier, som medfører, at den tid, der medgår til opvarmning af katalysatorerne, mindskes mest muligt. Den væsentligste forurening fra benzinmotorer sker, inden katalysatorerne når deres driftstemperatur, og problemet er mest udtalt i koldt klima.

Kommissionen har foreslået grænseværdier for kulilte (CO) og kulbrinter (HC).

Grænseværdierne foreslås indført med virkning for nye typer fra 1. januar 2003.

1. Status

Kommissionen sendte den 6. september 2000 ovennævnte forslag til Rådet.

Forslaget har hjemmel i artikel 95 i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Grundnotat om forslaget er sendt til Folketingets Europaudvalg den 7. september 2000.

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. december 2000.

Notat om forslaget er oversendt til Folketingets Europaudvalg d. 8. december som del af samlenotat forelagt forud for rådsmøde (miljø) d. 18. december 2000.

Kommissionen gav en statusrapport på Rådsmødet den 18. december 2000.

Forslaget har endnu ikke været behandlet i Europa-Parlamentet. Der foreligger et udkast til udtalelse fra Europa-Parlamentets miljøudvalg.

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på fastlæggelse af fælles holdning.

1. Formål og indhold

2.1. Kommissionens forslag

Forslaget følger op på direktiv 98/69, som sætter regler for luftforureningen fra person- og varebiler. I henhold til direktivet er Kommissionen forpligtet til inden den 31. december 1999 at fremsætte forslag, som supplerer de fastlagte grænseværdier ved lav temperatur for benzindrevne personbiler (M1) og små varebiler (N1, klasse I), med grænseværdier for større benzindrevne varebiler (N1, klasse II og III).

Formålet med forslaget er at fastsætte emissionsgrænseværdier ved lav temperatur (minus 7°C) for større benzindrevne varebiler (N1, klasse II og III). Indførelse af grænseværdier ved lav temperatur sigter mod, at

fabrikanterne ved udformningen af motorerne anvender teknologier, som medfører, at den tid, der medgår til opvarmning af katalysatorerne, mindskes mest muligt. Den væsentligste forurening fra benzinmotorer sker, inden katalysatorerne når deres driftstemperatur, og problemet er mest udtalt i koldt klima.

Kommissionen har som led i sine overvejelser ladet gennemføre målinger af udslippet af kulilte (CO) og kulbrinter (HC) fra eksisterende varebiler ved normal temperatur (22°C) og ved lav temperatur (minus 7°C). På baggrund heraf har man vurderet, at følgende grænseværdier ved lav temperatur for større varebiler (klasse II og III) er ekvivalente med de værdier, der er fastsat for personbiler og små varebiler (klasse I):

	CO (g/km)	HC (g/km)
Personbiler og varebiler (klasse I)	15	1,8
Varebiler (klasse II)	27	3,2
Varebiler (klasse III)	34	4,0

Personbiler med plads til mere end 6 personer eller som har en totalmasse på over 2500 kg medregnes til større varebiler (gruppe II eller III). Gasdrevne køretøjer er undtaget fra forslaget.

De nye grænseværdier for større varebiler foreslås indført i forbindelse med typegodkendelser fra 1. januar 2003. Den tidligere vedtagne dato for personbiler og små varebiler er 1. januar 2002.

2.2. Europa-Parlamentets udtalelse

Der foreligger et udkast til indstilling fra Europa-Parlamentets miljøudvalg. Udvalget foreslår, at der sker en skærpelse af grænseværdierne svarende til et hollandsk kompromisforslag (jf. afsnit 6 om forhandlingssituationen). Forslaget forventes behandlet i plenum inden rådsmødet.

1. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at formålet med de påtænkte foranstaltninger er at tilpasse de eksisterende foranstaltninger til den tekniske udvikling såvel som til ny viden på miljøområdet. Tilpasningen kræves udtrykkeligt i direktiv 98/69. Det er inden for EU besluttet at harmonisere alle emissionsrelaterede krav vedrørende typegodkendelse af motorkøretøjer på grundlag af totalharmonisering. Området hører derfor hjemme under EU's enekompetance.

2. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vil blive indført via en ændring af Færdselsstyrelsens bekendtgørelse om detailforskrifter for køretøjer.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Der foreligger ikke detaljerede beregninger over merudgifterne for det enkelte køretøj for at opfylde de foreslåede grænseværdier. Der forventes kun helt ubetydelige merudgifter.

Beskyttelsesniveau

Forslaget vurderes at have positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU.

3. Høring

Forslaget blev den 9. oktober 2000 sendt i høring hos 7 interessenter med svarfrist 1. november 2000. Der er modtaget svar fra FDM og DAF, som begge anfører, at man ikke har kommentarer til de foreslåede ændringer.

DAF giver dog supplerende udtryk for, at der bør gives dispensation, hvis køretøjer omfattet af ændringen ikke er solgt/indregistreret den 3. juni 2001.

På EF-specialudvalgsmøde den 14. februar 2001 og d. 15. maj 2001 fremkom ingen bemærkninger.

Ad punkt 6 – Hvidbog om Fællesskabets kemikaliepolitik

- KOM(2001) 88 endelig.

(revideret notat)

Resumé

Kommissionen fremlagde den 28. februar 2001 sin hvidbog om en strategi for en ny kemikaliepolitik. Et væsentligt punkt i hvidbogen er et forslag om et enhedssystem, der fremover vil sikre den samme procedure for nye og eksisterende kemiske stoffer. I det nye enhedssystem (REACH) vil stofferne – alt efter mængde og farlighed – blive registreret, vurderet og autoriseret.

1. Status

Kommissionen offentliggjorde den 28. februar 2001 sin hvidbog om strategi for en ny kemikaliepolitik.

Grundnotat om hvidbogen er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 12. marts 2001 forud for samråd om sagen i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg den 14. marts 2001.

Notat om hvidbogen er oversendt til Folketingets Europaudvalg 1. marts som en del af samlenotat forelagt forud for rådmøde (indre marked) d. 12. marts og d. 2. maj 2001 som en del af samlenotat forelagt forud for rådmøde (industri) d. 15. maj 2001.

Hvidbogen har endnu ikke været behandlet i Europaparlamentet.

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

2. Formål og indhold

Kommissionen anfører, at kemikaliestrategien har bæredygtig udvikling som overordnet målsætning og opstiller en række mål, der skal opfyldes, mhp at realisere en bæredygtig udvikling af Fællesskabets kemikaliepolitik og den kemiske industri inden for det indre marked:

- Beskyttelse af sundhed og miljø
- Fastholdelse og forbedring af konkurrenceevnen i EU's kemiske industri
- Større gennemsækelighed for forbrugere
- Tættere tilknytning til internationale bestræbelser
- Fremme af tests uden forsøgsdyr
- Overensstemmelse med EU's internationale forpligtelser ifølge WTO.

I hvidbogen angives en række tiltag, der skal tilvejebringe strategiens målsætninger:

1. REACH-systemet

Det nuværende system for kemikalier skelner mellem "eksisterende stoffer" d.v.s. alle stoffer, der er meddelt som værende på markedet i september 1981 og "nye stoffer", d.v.s. stoffer, der er markedsført efter dette tidspunkt

Kommissionen foreslår, at eksisterende og nye stoffer skal være omfattet af samme procedure i et enhedssystem. Det nuværende system for nye stoffer bør revideres så det bliver mere effektivt og de reviderede forpligtelser bør udvides til også at omfatte eksisterende stoffer.

Det foreslåede system benævnes REACH. Navnet er et akronym for Registration, Evaluation and Autorisation of Chemicals (oversat til dansk med registrering, vurdering og godkendelse af kemiske stoffer).

Hvidbogen regner med en overgangsperiode på 11 år for de mange eksisterende stoffer som ikke tidligere er blevet undersøgt, så alle stoffer behandles ens fra 2012.

Ved registrering forstås, at producenten eller importøren har pligt til at fremsende et dossier med grundlæggende oplysninger til en central myndighed, der registrerer disse oplysninger i en database. Dossieret skal indeholde oplysninger om stoffets identitet, påtænkte anvendelser, forventet produktion/import, forslag til klassificering og mærkning, sikkerhedsdatablad, foreløbig risikovurdering og forslag til risikohåndteringsforanstaltninger; d.v.s. forslag til begrænsning af den konstaterede risiko forbundet med stoffet. Kravet skal gælde for alle stoffer, der produceres eller importeres i mængder over 1 tons pr. producent/importør pr. år. Kommissionen regner med, at ca. 30.000 stoffer vil skulle registreres i en central database.

Myndighederne skal foretage en vurdering af de indsendte oplysninger for alle stoffer, der produceres over 100 tons pr. producent/importør pr. år. Myndighederne kan vurdere stoffer, der produceres eller importeres i mindre mængder, hvis der er tale om problematiske stoffer. Vurderingen indebærer, at myndighederne foretager en nøje gennemgang af de oplysninger producenten/importøren har indsendt, og at de træffer afgørelser om stofspecifikke undersøgelsesprogrammer. Kommissionen regner med at det drejer sig om i alt ca. 5.000 stoffer.

Godkendelse indebærer, at myndighederne skal give en specifik tilladelse før særligt problematiske stoffer kan bruges til nærmere angivne formål, som beviseligt er sikre. I hvidbogen er de særligt problematiske stoffer defineret som CMR-stoffer (substances classified as carcinogens, mutagens or toxic to reproduction) og POP-stoffer (persistent organic pollutants), d.v.s. kræftfremkaldende, mutagene og reproduktionsgiftige stoffer og de persistente organiske forbindelser, som er omfattet af den kommende Stockholm-konvention. Der er i dag 12 POP-stoffer og ca. 1.350 CMR-stoffer

1. Tidsplan for eksisterende stoffer

REACH-systemet skal indføres trinvist, så de eksisterende stoffer gradvist føres ind i det nye system. De stoffer der produceres eller importeres i størst mængder, eller som er særligt farlige, skal registreres først.

Mængde i tons pr. producent pr. år	Seneste år for registrering
>1.000	2005
100 – 1.000	2008
10 – 100	2012
1 – 10	

Tilsvarende trinvis indførelse følges også med hensyn til undersøgelse af de eksisterende stoffer.

--	--

Mængde i tons pr. producent pr. år	Seneste år for undersøgelse og vurdering
>1.000	2010
100 – 1.000	2012
10 – 100	Ingen tidsgrænse
1 – 10	

1. Viden om kemiske stoffer

Kravene til de undersøgelser af stoffet, som industrien skal gennemføre i forbindelse med registrering og myndighedernes vurdering afhænger af salgsmængden – jo større mængde der produceres eller importeres, jo flere undersøgelser skal foretages.

Basisniveauet er mellem 10 – 100 tons pr. producent/importør pr. år; under det niveau kræves færre oplysninger, mens der over dette niveau kræves flere oplysninger. Dette er en lempelse i forhold til de krav, der i dag gælder for anmeldelse af nye stoffer – her er basisniveauet 1 – 10 tons, og der kræves visse oplysninger allerede fra 10 kg pr producent/importør pr. år.

De økonomiske omkostninger ved udarbejdelse af disse undersøgelser vurderes - alt efter undersøgelseskravene - at ligge fra 85.000 EURO pr. stof for de "mildeste" undersøgelseskrav, mens de skarpeste krav formodes at ligge på 325.000 EURO pr. stof. Det vurderes, at det vil koste omkring 2,1 mia. EURO over en periode på 11 år at tilvejebringe de nødvendige oplysninger for de pågældende stoffer.

Såfremt der er behov for at stoffer, som ikke falder under godkendelsesordningen – dvs. alle andre end de ca. 1.350 CMR- og POP-stoffer – forbydes eller begrænses, anbefaler hvidbogen en hurtigere procedure for fastlæggelse af risikobegrænsende foranstaltninger end under det tidligere system. Heri ligger bl.a., at industrien får ansvaret for at udarbejde en foreløbig risikovurdering af stoffet, og at risikovurderingerne gøres mere m&de, til forskel fra i dag hvor myndighederne skal udarbejde en fuldstændig risikovurdering. Ifølge hvidbogen vil denne opgave være mere overkommelig end hidtil, da der på grund af registreringen allerede foreligger væsentlige oplysninger.

For så vidt angår en evt. efterfølgende regulering af stoffer under risikovurdering foreslår hvidbogen, at såfremt en producent ikke afleverer oplysninger om et konkret stof inden for en given frist, kan Kommissionen forelægges sagen med en anbefaling om at anvende forsigtighedsprincippet, hvilket kan føre til en anbefaling af et totalforbud for det pågældende stof.

Hvidbogen anfører videre, at der ved frembringelse af viden om kemikalier, skal tages højde for rådets direktiv om dyreforsøg. Ifølge direktivet skal dyreforsøg erstattes med alternative videnskabeligt tilfredsstillende forsøg, som ikke gør brug af forsøgsdyr, eller anvender færre forsøgsdyr eller mindsker smerten på forsøgsdyr. For at mindske antallet af dyreforsøg foreslår hvidbogen bl.a., at de eksisterende stoffer - om muligt - grupperes for at minimere undersøgelserne, og at undersøgelseskravene i forhold til de enkelte stoffer skræddersyes i forhold til selve stoffet.

Hvidbogen fastslår, at for stoffer der er langsomt nedbrydelige, ophobes i levende organismer og er giftige (PBT) (persistente, bioakkumulerbare og giftige) eller meget langsomt nedbrydelige og i særlig grad ophobes i organismer (VPVB) (meget persistente, meget bioakkumulerbare) er der et behov for yderligere forskning, før der kan udvikles kriterier for undersøgelser af disse stoffer. Kommissionen vil senere bestemme hvordan stoffer med disse egenskaber skal behandles.

Kommissionen anfører, at kemikalier i importerede produkter ikke er omfattet af strategien. Derfor foreslås det, at der nedsættes en arbejdsgruppe, som skal se på problemstillingerne vedrørende kemiske stoffer, der markedsføres som bestanddel af varer som f.eks. legetøj eller tekstiler.

1. Industriens rettigheder og ansvar

Ansvaret for sikkerheden i forbindelse med stofferne placeres på industrien, som bliver ansvarlig for at fremskaffe viden om kemikalierne. Dette gælder også for "downstream brugere", dvs. formulatorerne/de professionelle brugere, som skal gennemføre undersøgelser og risikovurderinger, hvis deres anvendelse er anderledes end den producenten havde forudset.

1. Klassificering og mærkning

Da visse konkrete egenskaber - kræftfremkaldende, mutagene og reproductionstoksiske (CMR) - kræver en særlig risikohåndtering, anbefaler hvidbogen, at myndighederne alene fokuserer på de vigtigste farlige egenskaber.

1. Administration af (REACH) systemet

I forbindelse med REACH-systemets administrering anbefaler hvidbogen, at der oprettes en central enhed, som skal forvalte systemet og yde teknisk og videnskabelig bistand. Kommissionen peger på, at det kan ske ved, at Det Europæiske Kemikaliebureau (ECB) udvides.

Myndighederne skal stort set bevare deres nuværende ansvar. Medlemslandenes myndigheder vil få det kollektive ansvar med at registrere og vurdere stofferne, og der lægges i hvidbogen op til at arbejdsbyrden med de registrerede stoffer fordeles mellem landene.

Der peges i hvidbogen på, at omkostningerne med administration af REACH-systemet kan finansieres gennem en gebyrordning.

1. Information til offentligheden

Hvidbogen foreslår, at alle relevante parter og den øvrige offentligheden skal have adgang til de ikke-fortrolige oplysninger, der er modtaget i forbindelse med registreringen af stofferne. Herudover skal brugervenligheden af oplysninger sikres, blandt andet ved letlæselige sammenfatninger af oplysningerne omkring stofferne.

1. Implementering og håndhævelse

Hvidbogen foreslår, at Kommissionen tager kemikaliestrategien op til revision når den nye lovgivning er gennemført. Herudover foreslår hvidbogen at der dannes et netværk mellem medlemsstaternes og ansøgerlandenes kontrolmyndigheder med henblik på erfaringsudveksling.

Forslag til rådskonklusioner.

Formandskabet har fremsat forslag til en række rådskonklusioner om den fremtidige kemikaliepolitik. De er fortsat under forhandling i miljøgruppen. Formandskabets forslag har bl.a. følgende indhold:

Rådet *støtter* REACH-enhedssystemet.

Rådet *anerkender* at formålet med kemikaliepolitikken skal være at bidrage til bæredygtig udvikling; at generationsmålet skal holdes og at forsigtighedsprincippet og bæredygtig udvikling er væsentlige elementer i den nye politik. Industrien skal have ansvar for at skaffe viden om kemikalierne og foretage risikovurderinger. Rådet anerkender også at kemikaliepolitikken skal sikre det indre markeds funktion og at innovation i forhold til nye stoffer skal sikres.

Rådet *understreger* at information skal gives til alle brugere; at dyretest skal begrænses mest muligt; at der er en generel forpligtelse på industrien til at være ansvarlig for sikkerheden i forhold til stofferne og at stoffer ikke

må markedsføres hvis de krævede oplysninger ikke er leveret. Det understreges desuden at tidsskemaerne for registrering af stofferne udbygges og at Kommissionen skal undersøge og fremsætte et forslag inden udgangen af 2001 om hvordan produkter kan blive omfattet i systemet.

På den baggrund *opfordrer* Rådet bl.a. Kommissionen til at foreslå yderligere tidsterminier for evalueringen af de eksisterende kemikalier for at sikre at generationsmålet kan holdes; at undersøge om datakravene for stoffer som bruges i mængder under 10 tons er tilstrækkelige; at undersøge hvordan PBT og VPVB-stoffer hurtigst muligt inkluderes i autorisationsordningen; og at undersøge om der er behov for en revision eller "peer review"-funktion af de risikovurderinger, som industrien skal udarbejde.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet eller proportionalitetsprincippet.

4. Konsekvenser for Danmark

Hvidbogen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, økonomiske eller administrative konsekvenser. Hvidbogen ændrer ikke beskyttelsesniveauet i Danmark eller EU. Indvirkningen herpå vil afhænge af de kommende direktivforslag.

5. Høring

Inden den endelige tekst forelå har sagen været forelagt miljøspecialudvalget den 14. februar 2001. Økologisk råd fremførte her, at en undergrænse for revurdering af kemikalier på et ton var for høj, og at undergrænser ikke alene skulle omfatte den producerede mængde men også den importerede. Dansk Industri har fremført følgende generelle synspunkter: At kemikalier bør vurderes på ; deres egentlige sundhedsskadelige effekter og ikke på deres indre eller iboende effekt, som DI finder at Kommissionen lægger op til samt, at den nye strategi ikke bør skabe nye bureaukratiske barrierer for virksomhederne.

Efter hvidbogens fremkomst har sagen været sendt i høring i miljøspecialudvalget ligesom hvidbogen har været sendt i høring i en bredere kreds af interessenter.

Nedenfor er kortfattet skitseret samtlige indkomne bemærkninger.

Landbrugsrådet og Forsikring & Pension har ingen bemærkninger til hvidbogen.

Kommunernes Landsforening bakker overvejende op omkring REACH systemet, men finder det betænkeligt, at nye og eksisterende stoffer først behandles ens fra 2012. Endvidere peger foreningen på, at listen over særligt problematiske stoffer skal udbygges med PBT-stoffer (Persistente, Bioakkumulerbare og Toksiske).

Plastindustrien i Danmark vedkender behovet for registrering og risikostyring af kemiske stoffer under hensynstagen til konkurrenceevnen. Branchen støtter, at man i første omgang koncentrerer sig om CMR og POP stoffer for så vidt angår godkendelsesproceduren, da dette ville sikre et pragmatisk system. Branchen mener, at der bør strammes op omkring kravene til importerede stoffer og opfordrer til intensiveret globalt samarbejde omkring undersøgelsen af de kemiske stoffer. Samtidig opfordres til, at politikken effektivitet – herunder REACH – løbende vurderes. Branchen mener, at alle stoffer bør være omfattet af en form for registrering, men anser samtidig tidsplanen som værende meget optimistisk.

SPT (brancheorganisation for sæbe, parfume og teknisk kemiske produkter) støtter overvejende strategien, men understreger behovet for en realistisk tidsplan.

Landsorganisationen Danmark mener, at forbrugerprodukter og kemikalier i varer skal indgå i strategien uanset om de er importerede fra 3. lande. Endvidere peges der på, at tidsplanen ikke er tilstrækkelig ambitiøs og, at computerbaseret screening bør indføres. Samtidig ønsker organisationen, at mængdegrænsen på 1 tons sænkes eller afskaffes for så vidt angår registreringspligt og, at godkendelsesordningen udvides til at omfatte PBT-, VPVB- (very persistent, very bioaccumulable) og hormonforstyrende stoffer. Endvidere ønskes , at

allergifremkaldende stoffer omfattes af strategien. Organisationen peger på vigtigheden af, at industriens data vurderes af uafhængige eksperter, og at dette finansieres med en afgift på alle farlige stoffer. Organisationen støtter hvidbogens hensigt om bedre information til offentligheden om kemikalier.

NOAH mener, at der bør ske en betingelsesløs udfasning af stoffer, der akkumuleres i miljø og mennesker. Samtidig mener NOAH, at hvidbogen ikke tager hånd om hormonforstyrrende stoffer og kemikalier importeret via produkter. NOAH efterlyser en udbyggelse af substitueringskravet og en præcisering om de oplysninger, der er tilgængelig for offentligheden.

DTC (*Dansk Toksikologisk Center*) anfægter hvidbogens 1 tonsgrænse for registrering. Samtidig peges der på behovet for at anvende allerede eksisterende data ved vurderingen af stofferne.

Greenpeace hilser overordnet hvidbogen velkommen, men betvivler at den foreslåede strategi vil kunne levere de ønskede resultater. Der peges bl.a. på, at stoffer produceret i mængder under 1 tons slet ikke er omfattet af strategien. Endvidere hilses brugen af forsigtighedsprincippet velkomment, men den egentlige anvendelse af princippet i forhold til strategien er uklar. Man ønsker bl.a. at PBT, VPVB bliver omfattet af autorisationsordningen på ; lige fod med CMR-stofferne og at tilladelser til at anvende disse stoffer gøres tidsbegrænset. Samtidig skal industrien dokumentere, at bruges af disse stoffer er nødvendig for samfundet. Greenpeace efterlyser klarere retningslinier for offentlighedens ret til information, og stiller sig tvivlende ved at industrien kan håndtere producentansvaret, herunder industriens vurdering af stofferne. Endvidere peges der på problematikken omkring import af produkter fra 3. lande og de r savnes en egentlig kontrol med de farlige stoffer. Greenpeace støtter udviklingen af alternative forsøgsmetoder blandt andet m.h.p. at mindske antallet af dyreforsøg.

Danmarks Naturfredningsforening, Det Økologiske Råd og Forbrugerrådet giver i et fælles høringsbrev udtryk for, at hvidbogen ikke giver en klar tilslutning til, at farlige kemikalier skal være udfaset inden 2020 og ej eller en tilslutning til forsigtighedsprincippet. Dernæst savner organisationerne, at strategien ikke forholder sig til importerede produkter, og finder registreringsgrænsen på 1 tons betænkelig. Herudover ønskes, at samtlige stoffer vurderes. Der opfordres til, at alle almindelige forbrugsvarer og produkter bør advarselsmærkes, hvis de indeholder uønskede stoffer. Organisationerne mener, at begrebet "autorisation" i REACH-systemet skal ændres til "dispensation".

Forbrugerrådet har suppleret det fælles høringssvar med et særskilt svar, hvori der efterlyses et forbud mod CMR-, hormonforstyrrende, persistente, bioakkumulerbare og stærkt allergene stoffer uanset, hvilke mængder de bruges i. Herudover forholder Rådet sig til de enkelte afsnit i hvidbogen.

Det Økologiske Råd har ligeledes sendt et supplerende høringssvar, hvor de peger på mulighederne for at vurdere stoffer ved hjælp af computerbaserede vurderinger. Hernæst opfordres til gruppeklassificering af stoffer på baggrund af vurdering af et enkelt stof i en veldefineret gruppe.

Danmarks Naturfredningsforening har ligeledes forholdt sig til strategiens enkelte forslag.

Dansk Industri støtter hvidbogens prioritering af CMR- og POP-stoffer, da en sådan begrænsning vil medvirke til opbygningen af et effektivt system. REACH støttes ligeledes, om end strategiens tidsfrister vurderes som meget ambitiøse. DI støtter hvidbogens henvisning til internationalt samarbejde, og lægger vægt på at man bruger den viden man allerede har indsamlet på konkrete stoffer. Endelig påpeges forholdet, at strategien ikke omfatter importerede varer.

Handelskammeret peger – som repræsentant for downstream users – at der ved forpligtigelserne som hvidbogen måtte afstedkomme skal tages højde for, at downstream users ofte er små virksomheder med begrænset faglig kemisk kapacitet. Kammeret mener, at man ved pålæg om kemikaliers anvendelsesområde, skal holde sig for øje, at innovation kan være afstedkommet af anden anvendelse. Der gives udtryk for, at man ved af stoffer tager højde for allerede eksisterende data. Kammeret efterlyser muligheden for at holde kommercielt essentielle data fortrolige. Overordnet ønsker kammeret en halvvejsvaluering af politikken.

Danske Vandværkers Forening mener at tidsfristen for registrering af stoffer er for uambitiøs og, at kravet på 100 tons for at udløse en vurdering af et stof er uacceptabel. Foreningen finder det uacceptabelt, at kravene til kemikalierne afgøres med afsæt mængdeopgørelser baseret på den enkelte producent / leverandør, fremfor den samlede mængde. Industrien bør have ansvaret for en foreløbig risikovurdering, og såfremt industrien ikke fremkommer med de nødvendige oplysninger forbydes stoffet. Endelig ønsker foreningen, at persistente og akkumulerbare stoffer omfattes af forsigtighedsprincippet og midlertidig forbydes eller pålægges restriktioner.

Københavns Kommune, Miljøkontrollen mener, at det er industriens ansvar kun at anvende stoffer, for hvilke der foreligger data og at ansvaret fordeles over hele fremstillingskæden (downstream users). Endvidere anses screeningsmodeller til selvklassificering som et godt værktøj, og at dataadgangen til stofferne skal sikres. Endvidere ønskes begrebet "autorisation" erstattet med "dispensation med tidsbegrænsning." Miljøkontrollen finder, at forsigtighedsprincippet anvendelse i strategien er utilstrækkelig i forhold til Europarådets resolution om emnet.

Ved behandlingen af forslaget i miljøspecialudvalget d. 15. maj 2001 tilkendegav DI sin generelle støtte til forslaget – dog med en bemærkning om, at DI finder det ærgerligt, at Danmark ønsker at ændre meget ved forslaget, idet den første prioritet må være at etablere et system, der virker fra dag 1. DI fremførte endvidere, at man var uenig i, at det bør være dansk holdning, at tilladelser kun bør gøres på et meget begrænset omfang.

Det Økologiske Råd, Greenpeace og Danmarks Naturfredningsforening bakkede op om den danske holdning.

Ad punkt 7 - Forslag til rådets konklusioner om Kommissionens grønbog om en integreret produktspolitik

KOM (2001) 68 endelig

(revideret notat)

Resumé

Formålet med grønbogen er at stimulere en offentlig debat om og mulighederne for en gennemførelse af en integreret produkt politik. Intentionen med en integreret produkt politik er at skabe markedsorienterede virkemidler, der komplementerer de eksisterende virkemidler inden for miljøpolitikken og som sådan kan bidrage til en bæredygtig udvikling. Grønbogen analyserer problemerne i forbindelse med integreret produkt politik og konkluderer, at det vigtigste er at få en "rigtig" pris, der afspejler omkostningerne for miljøet i hele produktets livscyklus samt at få etableret et større udbud og efterspørgsel efter grønne produkter.

Grønbogen indeholder en række forslag til virkemidler og konkrete handlinger i forbindelse med den videre udvikling af en integreret produkt politik. En del af disse virkemidler er allerede vedtaget på europæisk plan: miljømærkning, miljøstyring, produktansvar, og standarder og herunder "ny-metode". Men grønbogen indeholder herudover forslag til nye virkemidler: differentierede skatter og afgifter, miljøvaredeklARATIONER, offentlige grønt indkøb, information om livscyklusanalyser, retningslinjer for eco-design, produktpaneler, grønne regnskaber og øget støtte fra Kommissionens støtteprogrammer til forskning og udvikling og herunder fra LIFE.

Grønbogen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Grønbogen har været sendt i høring blandt en bred kreds af danske interessenter.

1. Status

Kommissionen har den 8. februar 2001 vedtaget "Grønbog om en integreret produkt politik".

Kommissionen har præsenteret grønbogen på rådsmødet (miljø) den 8. marts 2001.

Det vides ikke endnu hvornår Europaparlamentet vil påbegynde behandlingen af grønbogen.

En integreret produkt politik er foreslået som et element i det kommende 6. miljøhandlingsprogram og i EU's strategi for en bæredygtig udvikling.

Formandskabet har efterfølgende den 9. april 2001 fremsendt forslag til Rådets konklusioner om Kommissionens Grønbog om integreret produktpolitik.

Notat om forslaget er sendt til Folketingets Europaudvalg d. 23. februar 2001 som en del af det samlenotat, der blev forelagt forud for rådsmøde (miljø) d. 8. marts 2001 samt d. 1. marts 2001 som en del af samlenotat forelagt forud for rådsmøde (indre marked) d. 12. marts.

Formandskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

2. Formål og indhold

Formålet med grønbogen er at præsentere Kommissionens strategi og stimulere en offentlig debat om de muligheder, der åbner sig for interessenter på de miljø- og markedspolitiske områder i forbindelse med "grønne produkter" og særligt om de praktiske foranstaltninger, der er nødvendige i forbindelse med gennemførelse og promovning af en integreret produktpolitik.

Formålet med en integreret produktpolitik er at reducere miljøbelastningen fra et produkt i hele dets livscyklus, lige fra udvinding af råmaterialer over produktion til distribution, anvendelse og affaldshåndtering. Tanken er at inddrage miljøhensyn i alle trin i produktets livscyklus.

En integreret produktpolitik må bygge på medspil fra alle relevante aktører i et produkts livscyklus såsom industri, forhandlere, ikke statslige organisationer såvel som offentlige og private forbrugere samt af forsknings- og udviklingsinstitutioner. En åben dialog og incitament til at anvende livscyklusprincippet i alle relevante beslutninger er efter Kommissionens opfattelse det grundlag, som en integreret produktpolitik bør bygge på. I denne sammenhæng er der i særlig grad behov for at fokusere på varekæden og dermed på de enkelte aktørers muligheder for via udbud og efterspørgsel gradvis at påvirke varernes miljøegenskaber.

Kommissionens strategi for en integreret produktpolitik lægger således op til at miljøvenlige varer og tjenesteydelser i størst muligt omfang skal fremmes ved udnyttelse af markeds kræfterne. Dette forudsætter at de mange forskellige aktører indser strategiens muligheder og engagerer sig i dens gennemførelse.

Kommissionen lægger op til brug af et mix af eksisterende og nye virkemidler, hvor de offentlige myndigheders rolle i de fleste tilfælde vil være at lette aktørernes indsats og ikke så meget at gribe direkte ind i dette markedssamspil. Tanken er at den integrerede produktpolitik især skal fastlægge hovedmålene og give de forskellige aktører midler og tilskyndelser til at nå målene.

Lovgivning bør efter Kommissionens opfattelse indgå i kombinationen af virkemidler og alene anvendes, når der er grund til det, for eksempel hvor en frivillig indsats ikke har givet de forventede resultater, eller hvor der er behov for at opstille lovgivningsmæssige rammer for frivillige instrumenter, for eksempel miljømærker.

Efter Kommissionens opfattelse skal udfordringen i forbindelse med mere miljørigtige produkter først og fremmest tages op af producenter og forbrugere, da de vigtigste beslutninger i denne forbindelse sker i designfasen og i forretningerne. Den integrerede produktpolitik skal derfor først og fremmest fokusere på miljørigtig design af produkter, på information og incitament til at købe "grønne" produkter.

Kommissionen nævner varens pris som en væsentlig mekanisme til at fremme udbud og efterspørgsel af miljøvenlige varer og anfører væsentligheden af, at varens pris skal afspejle varens samlede miljøbelastning i hele livscyklus (forureneren betaler princippet). Kommissionen erkender det vanskelige i at identificere produkternes reelle miljømæssige omkostninger og at udforme bredt accepterede politiske muligheder for at gennemfører princippet om at forureneren skal betale. Kommissionen foreslår differentieret beskatning efter produkternes miljøpræstationer og herunder f.eks at nedsætte momsen for miljømærkede varer. Som en andet mekanisme, der har økonomiske konsekvenser for producenten, nævner Kommissionen muligheden for at

pålægge producenten et produktansvar, som det er foreslået i direktivforslaget om affald af elektrisk og elektronisk udstyr. Også pantsystemer bø overvejes i denne forbindelse.

I forbindelse med stimulering af efterspørgselsiden gennemgår grønbogen en række mulige tiltag, der kan få forbrugerne, erhvervslivet og det offentlige til at vælge miljøvenlige produkter, og ved dette valg at fremtvinge en konstant markesstyret forbedring af produkternes miljøegenskaber:

Adgang til forståelig, relevant og troværdig miljøinformation til forbrugere. Tredjepartskontrollerede *miljømærker* som EU-blomsten bør spille en væsentlig rolle for et bæredygtigt forbrug. Kommissionen foreslår, at dækningsområdet for miljømærker bør udvides til at omfatte flest mulige produktkategorier, at der bør afsættes flere offentlige midler til fremme af miljømærkerne og at de bagved liggende miljømærkekriterier bør anvendes bredere i forbindelse med f.eks opstilling af indikatorer, benchmarking og ved "selvdeklarerede påstande". Kommissionen vil derfor tage miljømærkningsstrategien op til fornyet overvejelse.

Kommissionen er ved at lægge sidste hånd på et sæt retningslinier for udarbejdelse og vurdering af producenteres og distributørers *selvdeklarerede miljøpåstande (ISO, type II)*. Formålet med disse retningslinier er at undgå vildledende markedsføring.

Som et dialogredskab på det professionelle marked nævner Kommissionen, der der muligvis vil være behov for et EU samarbejde vedrørende fremme af brug af tredjepartskontrollerede *miljøvaredeklarationer (ISO type III)*

Ikke kun valget af miljørigtige produkter er vigtigt også belastningen ved brugen har betydning. Derfor anfører Kommissionen, at der brug for en formidling af oplysninger til forbrugerne om den miljørigtige brug af produkter.

Fremme af offentlige grønne indkøb i EU. Det offentliges indkøb repræsenterer 12 % af BNP i gennemsnit og en offentlig grøn indkøbspolitik indbærer derfor en mulighed for at stimulere efterspørgslen efter grønne produkter. Forslag fra Kommissionen til konkrete handlinger i denne forbindelse omfatter *en fortolkende meddelelse om offentlige indkøb og miljøet* i forbindelse med udbudsdirektiverne, *en håndbog om offentlige grønne indkøb* samt *koordinering og informations udveksling*, bl.a. via internettet.

Kommissionen har i sinde at gå i spidsen med indføring af grønne indkøb, bl.a. – i den udstrækningen lovgivningen tillader – foretrække produkter, der opfylder kriterierne for mærkning med EU-blomsten. Kommissionen har til hensigt at lade sig registrere under EMAS-forordningen og vil tilskynde andre offentlige instanser til at gøre ligeså.

I forbindelse med foranstaltninger på udbudssiden beskæftiger grønbogen sig med spørgsmålet om, hvordan man kan styrke incitamentet for producenter til at lægge sig i spidsen for bestræbelserne på at gøre deres virksomhed bæredygtig. Udgangspunktet er den antagelse at god miljøledelse og miljørigtigt design er nøglen til fremtidens markedsandele i en bæredygtig økonomi. En antagelse der bestyrkes af at s&arin g;danne virksomheder op gennem 90'erne har klaret sig bedre end andre. Udfordringen består i at speede denne proces op. Af redskaber og incitamentet nævner Kommissionen:

Tilvejebringelse og formidling af produktinformation er en forudsætning for at kunne forbedre produkternes miljøegenskaber er det grundlæggende, at der fremskaffes og sammenstilles oplysninger om produkternes miljøbelastning i hele deres livscyklus. Kommissionen prioriterer denne indsats højt. Kommissionen kan f.eks medvirke til at *sammenstille data for produkters livscyklusbaserede miljøbelastninger (LCA-data)* i databaser, der lever op til aftaler om datastandarder og vil tilskynde til, at sådanne data gøres offentlig tilgængelige.

Der bør udvikles og sikres *adgang til operationelle redskaber*, der kan anvendes til livscyklusvurderinger (LCA-redskaber) samt redskaber til formidling af LCA-data i varekæden. På basis af sådanne data, bør der opstilles målestokke for produkternes miljøegenskaber (benchmarks, resultatindikatorer mv).

Kommissionen nævner muligheden for at *forpligte* eller på anden måde *tilskynde producenter til sende centrale miljødata ned gennem varekæden til forbrugeren*.

Kommissionen nævner endvidere muligheden for *udarbejdelse af mere lettilgængelig information* der tager udgangspunkt i miljøpolitiske mål og eksisterende designanvisninger eller *information om for eksempel produktets forventede levetid, forventede omkostninger ved bortskaffelse, garanti for reparationer, forventede driftsomkostninger osv.* Forudsætningen skulle være at en sådan information dels skulle være let for producenterne at få adgang til og dels let forståelig og endelig skulle den kunne kontrolleres af forbrugerne.

Produktdesign

Kommissionen vil tilskynde til at der udarbejdes *retningslinier for inddragelse af miljøhensyn i designprocessen*. Disse retningslinier bør baseres på produktets potentielle miljøbelastning i hele livscyklus (belastning i hele produktets levetid samt ved bortskaffelse) samt anvisninger på hvordan miljøbelastningen kan nedbringes. Kommissionen vil tilskynde til, at sådanne retningslinier formidles bredt.

Standardisering og "den ny metode"

I forbindelse med standardisering nævner grønbogen den "ny metode" for udarbejdelse af direktiver. Den "ny metode" består i at der – i totalharmoniserings direktiver kun defineres bindende "væsentlige krav", der så bagefter udmyntes i CEN-standarder udarbejdet efter mandat fra Kommissionen.

Ifølge grønbogen er den "ny metode" blevet en central og succesfuld hjørnesteen i fællesskabets regulering af sundheds- og sikkerhedsaspekter i produktdesign. På miljøområdet er der foreløbig kun et eksempel – emballagedirektivet. Erfaringerne har været blandede og Kommissionen foreslår at disse danner udgangspunkt for en *debat om hvorledes metoden bedst bruges* i forbindelse med nye reguleringsinitiativer.

Kommissionen anfører at økonomiske operatører generelt er villige til at tage miljøhensyn i produktdesign og –fremstilling så længe dette ikke reducerer virksomhedernes konkurrencesituation. For at formidle et samarbejde mellem markedsaktørerne, foreslår Kommissionen at der *etableres fora (produktpaneler)*, hvor aktørerne i fællesskab kan analysere og tage initiativer til opnåelse af væsentlige miljøforbedringer af produkter, som interessenterne har en fælles interesse i – enten som producenter eller aftagere. Kommissionen nævner som eksempel blandt andet de danske produktpaneler.

Endelig nævner grønbogen andre virkemidler, der kan understøtte indsatsen.

Her nævner Kommissionen virkemidler som miljøledelse og miljørevisionssystemerne ISO 14001 og EMAS, miljøberetninger og grønne regnskaber, LIFE-programmet samt støtte til forskning og udvikling. Disse virkemidler er ikke primært rettet mod produkter, men vil efter Kommissionens opfattelse kunne støtte den integrerede produktpolitik.

Miljøledelse sætter miljøhensyn på dagsordenen i virksomhedens daglige ledelse og vil derfor også kunne bidrage til mere miljøvenlige produkter. Miljøledelse er et frivilligt instrument, men Kommissionen fremfører at miljøledelse bør kunne give mere *fleksibilitet i forbindelse med for eksempel kontrol og tilsyn*. Miljøledelse er ikke kun et instrument for produktionsvirksomheder men kan også anvendes af for eksempel myndigheder.

Kommissionen fremhæver behovet for innovation i virksomhederne i forbindelse med en integreret produktpolitik. Som støtte for en sådan innovation nævner Kommissionen det eksisterende program for konkurrence- og bæredygtig vækst under det 5. forskningsrammeprogram. Herudover finder Kommissionen at EU og andre myndigheder bør indføre finansieringsordninger for projekter og netværk på områder, hvor forsknings- og udviklingsprogrammer kan få stor betydning ved at udløse innovationer, der skaffer nye, mere miljøvenlige produkter og serviceydelser til veje.

Det eneste instrument der i dag er til rådighed på fællesskabsplan til finansiel støtte til det miljøpolitiske område er LIFE, hvor LIFE III indeholder muligheder for at yde støtte til projekter og demonstrationsprojekter, hvor den specifikke målsætning er at bidrage til udvikling af innovative og integrerede teknikker og metoder. Integreret produktpolitik er nævnt som et ud af fem specifikke mål for demonstrationsprojekter.

Grønne regnskaber og miljøberetninger betragtes af Kommissionen som mere og mere relevante for virksomhederne, fordi der er stigende interesse for sådanne hos investorer, kreditorer, regeringer og i den brede offentlighed. Kommissionen skriver, at den vil overveje om der kan *opstille retningslinjer for, hvordan miljøudgifter og miljøfordele kan medtages i en virksomheds regnskab.*

Formandskabets forslag til Rådets konklusioner om grønbogen

Formandskabets forslag til konklusioner beder Kommissionen om i tæt samarbejde med de berørte aktører at arbejde videre med en hvidbog om forslag til gennemførelse af en integreret produktpolitik. Arbejdet bør ifølge forslaget indeholde

- udarbejdelse af klare mål og tidsplaner, der suppleres med indikatorer for monitoring af fremdriften,
- udvikling af et sammenhængende sæt af instrumenter, der er rettet mod forskellige faser af produkters livscyklus,
- en analyse af drivkræfterne og ansvaret for udviklingen hos aktørerne for at opnå høj motivation,
- fremlæggelse af en informationsstrategi for produkt- og miljødata i produktkæden, idet Århus konventionens principper lægges til grund,
- at både produkter og tjenesteydelse henregnes under en integreret produktpolitik, samt overvejelser om hvordan forbrugeres produktforbrug kan konverteres til et forbrug af mindre miljøbelastende tjenesteydelser,
- støttemuligheder for små og mellemstore virksomheder
- afklaring af hvordan en integreret produktpolitik understøtter målene i såvel forslaget til 6. miljøhandlingsprogram som målene i EU's bæredygtighedsstrategi og strategierne for integration af miljø i sektorerne (Cardiff), foruden
- overvejelser om forskning, uddannelse og information om bæredygtigt forbrug og produktion indenfor rammerne af et nyt miljøhandlingsprogram og et nyt rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling.

Forslaget beder Kommissionen fortsætte med udvikling af de instrumenter, der nævnes i grønbogen, men basere dette på behovet for

- at undersøge hvordan økonomiske virkemidler kan underbygge IPP for at fremme princippet om et forurenere betaler, idet der bør ses på, hvordan lignende instrumenter virker i medlemslandene
- at pege på måder at undgå subsidier, som modarbejder formålet med en integreret produktpolitik,
- at gennemtænke, hvordan offentlige grønne indkøb kan styrkes som et effektivt værktøj til at fremme målene i en integreret produktpolitik,
- undersøge muligheder og begrænsninger i brugen af 'Ny metode' under en integreret produktpolitik, samt muligheder for en åben og tilgængelig proces omkring standardarbejdet, idet også alternativer til 'ny metode' bør overvejes,
- at undersøge, hvordan miljøledelsessystemer kan motivere til at inddrage miljøredegørelser og produkt-livscyklusaspekter,
- en analyse af frivillige aftaler som en del af en integreret produktpolitik, og
- en analyse af om eksisterende EU lovgivning understøtter tankegangen i en integreret produktpolitik.

Forslaget opfordrer ligeledes Kommissionen til at udvikle erfaringsudveksling om udviklingen af en integreret produktpolitik. Ligeledes opfordres Kommissionen til at undersøge ansvarsfordelingen mellem Fællesskabet, medlemslandene og andre aktører.

Kommissionen opfordres til at igangsætte pilotprojekter på udvalgte produktområder ud fra medlemslandenes erfaringer og behovet for at udvikle livscyklusmetodikker.

1. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Et væsentligt formål med grønbogen er at belyse en række eksisterende og mulige nye tiltag på europæisk plan indenfor den integrerede produkt politik og de problemstillinger, der knytter sig til disse. Det anføres, at lokale initiativer, der præges af praksisnær tilgang med udgangspunkt i græsrodsniveau, bliver en af grundstenene i fællesskabets politik på dette område.

4. Konsekvenser for Danmark

Grønbogen og forsalget til Rådets konklusioner har ikke umiddelbare lovgivningsmæssige, økonomiske og administrative konsekvenser eller konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark.

5. Høring

Sagen blev forelagt miljøspecialudvalget den 14. februar 2001, hvor der fremkom flg. kommentarer:

Økologisk Råd gav udtryk for, at når Kommissionen i Grønbogen lagde vægt på grønne indkøb måtte denne holdning reflekteres i det kommende udbudsdirektiv, ligesom man fandt, at udbudsdirektivet på grund af denne miljømæssige dimension burde drøftes i miljøspecialudvalget. Økologisk råd henviste endvidere til, at Den Europæiske Sæmmenslutningen af Kommuner og Amter var fremkommet med et ændringsforslag til udbudsdirektivet, der fulgte denne linie, og at den danske holdning burde kommunikeres til de danske medlemmer af Europaparlamentet.

Københavns Kommune var enige i disse synspunkter og gjorde opmærksom på, at Københavns Kommune havde ordførerskabet i denne sag i regionsudvalget.

Økologisk råd bemærkede endelig, at man ikke var enig i, at standardisering efter "ny metode" havde været en succes på det sundhedsmæssige område (bl.a. i forhold til legetøj) og derfor ikke burde anvendes på dette område, subsidiært burde de danske mandater strammes op i disse sammenhænge.

Danmarks Naturfredningsforening opfordrede til positivt at overveje forslagene om differentierede afgifter (moms) på miljørigtige produkter.

Kommissionens grønbog har været udsendt i høring den 27. februar 2001 til 75 interessenter.

Der er indkommet svar fra Kommunernes Landsforening, Brancheforeningen SPT, Dansk Industri, Foreningen af VVS-Fabrikanter i Danmark, Genvindingsindustrien, Plastindustrien i Danmark, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Metal, Advokatrådet, Indkøbsservice, Valør & Tinge, DSB Trafikplanlægning og Miljø, DAKOFA, Affaldsteknisk Samarbejde, Green Network samt Erhvervsministeriet på vegne af Forbrugerstyrelsen, Forbrugerinformation og DANAK, Forsvarsministeriet, Indenrigsministeriet, Justitsministeriet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Jernbanetilsynet, Telestyrelsen, Dansk Standard, Beredsskabsstyrelsen, Danmarks Miljøundersøgelser og Energistyrelsen, i alt 27 høringssvar.

Indenrigsministeriet, Justitsministeriet, Jernbanetilsynet, Telestyrelsen, Beredsskabsstyrelsen, Valør & Tinge, Foreningen af VVS-Fabrikanter i Danmark og Genvindingsindustrien havde ingen bemærkninger.

Det er en generel holdning i høringssvarene, at frivillighedsprincippet i instrumenterne samt de brede fundament med mange aktører og hele produktkæden i stedet for snævre branche tiltag findes positivt, at

målene i den integrerede produktspolitik skal klargøres, samt at koblingen til Fællesskabets kemipolitik mangler. Der peges også generelt på at tjenesteydelser bør inddrages under en integreret produktspolitik.

Dansk Industri peger på at den mest effektive vej at fremme IPP ad er ved at integrere miljøaspekter på andre politikområder.

Det er Danmarks Naturfredningsforening's holdning, at der bør ske en afkobling af vækst og ressourceforbrug. IPP bør ikke være funderet primært på ønsket om en øget *økonomisk vækst* - på baggrund af mere miljøvenlige produkter - men derimod på ønsket om en øget *miljøbeskyttelse* - på baggrund af en mere miljøvenlig produktion og produkter.

Der peges fra Danmarks Naturfredningsforening og affaldssektoren på, at IPP ikke kan erstatte lovgivning, der må opfattes som fastlæggelse af minimumsniveauet.

Flere svar fra affaldssektoren påpeger, at affaldsaspektet af produkters livscyklus ikke er tilstrækkeligt dækket af grønbogen, og at Kommissionens beskrivelse af IPP ikke i sig selv lægger op til ressourceeffektivisering gennem en forbrugsnedsættelse men udelukkende satser på miljøforbedring gennem renere produkter. Der peges på en manglende sammenhæng til forslaget til 6. miljøhandlingsprogram.

Kommunernes Landsforening finder, at myndighedernes rolle i den integrerede produktspolitik stort set ikke er behandlet i grønbogen.

Der er bred tilslutning til at lade prisinstrumentet være et væsentligt element i IPP. Der er generel skepsis i høringssvarene overfor Kommissionens forslag om moms-nedsættelse for miljøvenlige produkter.

Danmarks Naturfredningsforening opfatter dog forslaget positivt og mener, at det bør udvides til f.eks. reparationsarbejder, der forlænger produkters levetid.

Kommunernes Landsforening, Dansk Industri samt flere i affaldssektoren påpeger, at produktansvar som affaldsansvar kun vil virke for større identificerbare produkter og ikke dagligdags, ikkevarig produkter.

Der er samstemmende opbakning i høringssvarene til, at miljøvaredeklARATIONER er et anvendeligt redskab til videregivelse af produktmiljøoplysninger i mellem virksomheder.

Officielle miljømærker erkendes i høringssvarene at være et troværdigt instrument overfor forbrugerne, og der lægges vægt på, at der udvikles kriterier for flere produktområder

Dansk Industri mener, at når de selvdeklarerede miljøpåstande (claims) bygger på ISO 14021, er der i tilstrækkelig grad taget højde for vildledende reklame.

Danmarks Naturfredningsforening mener modsvarende, at selvdeklarerede miljøanprisninger ikke er acceptable og skal undgås.

De afgivne høringssvar formulerer en samstemmende opbakning til at offentlige grønne indkøb er en væsentlig faktor for udvikling og markedsføring af renere produkter. Det fremføres ligeledes samstemmende, at udbudsdirektiverne bør ændres, så de ikke modarbejder miljøkrav som selvstændige krav ved offentlige indkøb. Disse krav bør kunne stilles som krav om Blomsten for produkter og krav om EMAS-registrering for virksomhederne. Der fremføres endvidere, at der bør være samordnede retningslinier for de offentlige grønne indkøb på tværs af landene.

Kompetenceopbygning hos indkøbere, der håndterer offentlige grønne indkøb er en nødvendig indsats, påpeges det fra de fleste høringssvar, der kommenterer offentlige grønne indkøb.

Danmarks Naturfredningsforening og Indkøbsservice anfører, at en grøn indkøbspolitik bør indføres i institutionerne på baggrund af en vedtaget miljøpolitik.

Miljøledelse baseret på ISO 14001/EMAS-ordningen anføres fra de fleste sider som vigtige redskaber i virksomhederne.

LCA redskaber bør udvikles som fællesskabsgrundlag for IPP-indsatserne er et generelt budskab fra høringssvarene, både fra industri, forbruger samt affaldssiden. Det anføres, at der er brug for metodeudvikling, bl.a. tilpasset små og mellemstore virksomheder, byggende på internationale standarder.

Det er en generel holdning i høringssvarene, at det er positivt, at miljøhensyn indføres ved standardiseringsarbejdet. Dansk Metal og Plastindustrien i Danmark påpeger, at 'Ny metode' rummer gode muligheder på trods af den skepsis, som erfaringerne med emballagedirektivet har bidraget til. En skepsis, som andre høringssvar (Dansk Industri, Danmarks Naturfredningsforening m.fl.) henviser til bør føre til en passende anvendelse 'ny metode'.

Danmarks Naturfredningsforening savner en inddragelse af detailhandlens muligheder i IPP

Om produktpaneler, mener Dansk Industri, at det bør være rent nationale anliggender at nedsætte disse.

Både Dansk industri og Danmarks Naturfredningsforening, fulgt af flere andre aktører, mener at miljøledelse, grønne regnskaber og kommunikation af miljøværdier og -holdninger er effektive redskaber til fremme af en integreret produktpolitik.

Ved behandlingen af forslaget i miljøspecialudvalget d. 15. maj 2001 fremførte Det Økologiske Råd, at de havde noteret sig, at Danmark var imod anvendelsen af differentierede afgifter. Rådet opfordrede til at man overvejede anvendelsen af andre økonomiske styringsmidler for at nå det samme mål.

Danmarks Naturfredningsforening fremførte, at det var nødvendigt med en reform af den nye metode. DI bemærkede, at den nye metode generelt fungerer godt – dog anerkendte DI, at der havde været problemer med den eneste anvendelse af metoden på miljøområdet (emballagedirektivet).

Elkraftsystem påpegede potentielle vanskeligheder ved anvendelse af miljømærker på el og andre forbrugsgoder, der fremføres via ledning.

Ad punkt 8 - EU's forberedelse til Verdenstopmødet om Bæredygtig Udvikling 2002 i Johannesburg

(nyt notat)

1. Status

Det svenske formandskab har fremsendt et foreløbigt udkast til rådskonklusioner med henblik på vedtagelse på rådsmødet (miljø) den 7.-8. Juni 2001.

Det er hensigten, at rådskonklusionerne skal ligge i forlængelse af konklusionerne fra rådsmødet (miljø) den 8. marts 2001.

Da EU's forberedelse til Verdenstopmødet for bæredygtig udvikling sandsynligvis vil blive drøftet af stats- og regeringscheferne på topmødet i Göteborg den 15.-16. Juni 2001, vil rådskonklusionerne indgå i grundlaget for denne drøftelse.

1. Formål og indhold

Formandskabet inddeler konklusionerne i fire dele: forberedelsesprocessen, overvejelser vedrørende temaer for og resultater af topmødet, den internationale miljøarkitektur til støtte for bæredygtig udvikling og styrkelse af midler til implementering.

I afsnittet om forberedelsesprocessen udtrykker udkastet til konklusioner først og fremmest EU's engagement i det videre forberedelsesarbejde, herunder det regionale forberedelsesmøde i UNECE i september måned. Der lægges vægt på inddragelse af civilsamfundet herunder NGO'er, den private sektor og lokalsamfund. Betydningen af CSD 10 som forberedelseskomite understreges. Endeligt foreslår udkastet, at Verdenstopmødet skal bidrage til re en mere integreret og sammenhængende opfølgning af FN-konferencer og topmøder, og at forberedelsesprocessen vil drage fordel af og tage højde for fremskridt i andre relevante konferencer og processer.

Afsnittet om nøgletemaer og resultater er opbygget efter de fire overordnede temaer, som indgår i Kommissionens meddelelse fra februar 2001 og forberedelserne til Rio +10, og det slås overordnet fast, at den overordnede ramme om topmødet er fattigdom og bæredygtig forbrug og produktion.

Under overskriften beskyttelse af naturgrundlaget for økonomisk og social udvikling foreslås det, at topmødet bekræfter DAC-OECD målsætningen om at vende udviklingen med hensyn til tab af naturressourcer på globalt og nationalt niveau i 2015, og at målsætningen om afkobling af økonomisk vækst og miljøbelastning er en hovedudfordring i den sammenhæng. Herudover nævnes sammenhængen mellem naturressourcer og sikkerhed, og det foreslås, at topmødet tager specifikke initiativer, når det gælder f.eks. ferskvand, energi og ødelæggelse af landområder.

Under overskriften integration af miljø og fattigdomsbekæmpelse fremhæves det, at topmødet skal fremme forståelse af sammenhængen mellem miljø og fattigdom med henblik på at sikre bedre integration af miljøhensyn i politikker, der fremmer fattigdomsbekæmpelse og økonomisk udvikling.

Det foreslås, at topmødet bekræfter de internationale udviklingsmål. Specifikke initiativer på dette område kunne omfatte sundhed og miljø og bæredygtig byudvikling.

Under overskriften at gøre globalisering bæredygtig nævnes det som essentielt at styrke WTO's bidrag til bæredygtig udvikling og at fremme anvendelsen af bæredygtighedsvurderinger af handel og investeringer. Det nævnes, at den private sektor bør indgå aktivt, og at frivillige bidrag fra industrien kunne indgå som del af "en ny aftale" som både indeholder et styrket samarbejde mellem det offentlige og det privat ellem Nord og Syd. Der lægges op til, at EU hilser en styrket dialog med den private sektor velkommen.

Under overskriften forbedring af god regeringsførelse og deltagelse understreges betydningen af god regeringsførelse på nationalt og internationalt niveau. Det foreslås, at topmødet skal anbefale implementering af nationale bæredygtighedsstrategier i 2005, at topmødet skal fremme adgang til miljøinformation og deltagelse og adgang til juridisk prøvelse i miljøsager samt at topmødet skal fremme en effektiv rolle for uafhængige medier.

Afsnittet om styrkelse af den internationale miljøarkitektur udtrykker opbakning til arbejdet under UNEP. Det foreslås videre, at topmødet skal tage skridt i retning af: en mere sammenhængende struktur for det 21. århundredes udfordringer, reformer der fremmer implementering og et styrket finansielt grundlag for UNEP og GEF.

Under afsnittet om styrkede midler til implementering nævnes konkret genopfyldningen af GEF og opfyldelse af målsætningen om 0,7% i bistand som områder, hvor Rådet skal undersøge mulighederne for fremskridt før topmødet. Herudover foreslås det, at topmødet fremmer mobilisering af ressourcer nationalt, forbedrer niveau og kvalitet for offentlig bistand og fremmer metoder til at sikre direkte investeringer, der fremmer bæredygtig udvikling og overførsel af bæredygtig teknologi.

1. Konsekvenser for Danmark

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv hverken miljømæssige, økonomiske eller administrative konsekvenser for Danmark.

1. Høring

Ad punkt 9 – Klima

DOK 0511

(nyt notat)

Resumé

EU's klimastrategi forud for genoptagelse af den sjette partskonference i Bonn (COP6-bis) er på dagsordenen. EU sigter mod at indgå en aftale som sikrer Kyoto-protokollens miljømæssige integritet og troværdighed.

I formandskabets udkast til Rådskonklusioner understreges vigtigheden af klimaspørgsmålet og det understreges, at EU - på trods af USA's afvisning af Kyoto-protokollen - fortsat er besluttet på at indgå en klimaaftale, når forhandlingerne genoptages i Bonn i juli. Rådskonklusionerne fremhæver også vigtigheden af det arbejde, som foregår i Det Europæiske Klimaændringsprogram (ECCP). Endelig fremhæve vet for, at det europæiske rådsmøde i Göteborg i juni sender et signal om, at EU fortsat vil spille en aktiv rolle i klimaforhandlingerne og at klimaspørgsmålet er en central del af strategien for bæredygtig udvikling.

1.

Status

Formandskabet har sat klima på dagsordenen med henblik på at diskutere EU's klimastrategi frem mod COP6-bis d. 16-27. juli i Bonn. Formandskabet har udarbejdet et udkast til Rådskonklusioner, som danner baggrund for de efterfølgende kommentarer.

Siden klimaforhandlingerne i Haag i november 2000 er der gennemført bilaterale og multilaterale konsultationer mellem EU og en række af de øvrige parter under klimakonventionen vedr. de videre forhandlinger. EU har blandt andre konsulteret med Iran (formand for G77), Rusland, Japan, Kina og USA. USA har afvist at fortsætte klimaforhandlingerne med Kyoto-protokollen som grundlag.

Formanden for COP6 Jan Pronk fremlagde på baggrund af konsultationer med konventionens parter et nyt kompromisforslag til en kommende aftale i april 2001. Dette blev under Pronks ledelse drøftet mellem en række af konventionens parter i New York d. 20-21. april 2001 i forbindelse med det niende møde i Kommissionen for bæredygtig udvikling (CSD9). Konklusionen på denne drøftelse var, at forhandlingsprocessen fortsætter frem mod COP6-bis i Bonn og at alle parter – på nær USA - fortsat er enige om at arbejde for en vedtagelse af en pakke vedrørende alle elementerne i Buenos Aires Handlingsplanen.

2. Formål og indhold

Udkastet til Rådskonklusioner bekræfter Rådets overbevisning om, at klimændringerne er en alvorlig trussel mod klodens fremtid. Rådet bemærker, at den tredje rapport fra The International Panel on Climate Change (IPCC) påpeger, at der er nye og stærke beviser for, at den globale opvarmning skyldes menneskelige aktiviteter. Udkastet til Rådskonklusioner påpeger, at EU er villige til at indgå et kompromis om en klimaaftale. Men det påpeges samtidigt, at Kyoto-protokollen er resultatet af ti års internationale bestræbelser, og at disse bestræbelser ikke kan erstattes af andre improviserede løsninger. I denne sammenhæng udtrykker Rådet sit håb om, at USA vil deltage fuldt ud, når klimaforhandlingerne genoptages i Bonn. Det påpeges samtidig, at EU's kontakter til G77 gruppen vil blive intensiverede. Rådet påpeger videre, at de økonomiske omkostninger meg kan blive større, hvis de nødvendige handlinger udskydes.

På denne baggrund fastholder Rådet målsætningen om, at EU skal ratificere Kyoto-protokollen senest i 2002, og Rådet understreger, at der er behov for nye virkemidler for at indfri EU's reduktionsforpligtelser. I denne

forbindelse understreger Rådet vigtigheden af det arbejde der foregår i Det Europæiske Klimaændringsprogram (ECCP). Endelig peger udkastet til Rådskonklusioner på, at det europæiske rådsmøde i Göteborg bør understrege vigtigheden af klima som en central del af strategien for bæredygtig udvikling.

3. Konsekvenser

Formandskabets udkast til Rådskonklusioner samt formandens beretning på Rådsmødet har ikke administrative eller økonomiske konsekvenser for Danmark, ej heller kommunaløkonomiske.

4. Høring

Der har ikke været forudgående høring. Ved behandlingen af forslaget i miljøspecialudvalget d. 15. maj 2001 tilkendegav Greenpeace sin støtte til den danske holdning.

Ad punkt 10 a - Præsentation af Formandskabets synteserapport om integration

(nyt notat)

1. Status

Det svenske formandskab har den 10. maj udsendt et udkast til "synteserapport" om miljøintegration til medlemslandene. Synteserapporten vil, når medlemslandene har haft lejlighed til at studere udkastet, blive færdiggjort til Det Europæiske Råd i Göteborg den 17.-18. juni 2001.

• Formål og indhold

Formandskabets synteserapport er et forholdsvist omfattende dokument, som gennemgår processen i hvert af de ni rådsformationer, som tidligere er blevet udpeget af Det Europæiske Råd i (Cardiff, Wien og Köln) til at gennemføre denne proces.

Det konstateres, at de ni rådsformationer har grebet opgaven forskelligt an, og der opstilles en oversigt over de foreløbige resultater. Med undtagelse af Rådet (ECOFIN) er der i foråret 2001 vedtaget rådskonklusioner om det videre arbejde i samtlige rådsformationer. I de fleste Råd lægges der op til en videre proces. Visse rådsformationer bilægger egentlige strategier for miljøintegration (energi, industri, indre marked, udvikling) andre vedlægger rapporter eller baggrundsdokumenter vedrørende det videre arbejde.

Formandskabet gennemgår endvidere de eksterne undersøgelser, der har været gennemført på forskellige landes initiativ, og de elementer, som disse undersøgelser har påpeget som ønskelige i integrationsstrategierne.

På den baggrund opstiller formandskabet en række konklusioner og anbefalinger:

- Cardiff-processen er først lige begyndt og bør fortsætte
- De otte rådsformationer, som er ansvarlige for de ni sektorstrategier bør derfor have et fornyet mandat af DER i Göteborg
- Der bør i den forbindelse fastsættes nye tidsfrister
- Fastsættelse af mål, indikatorer og opfølgingsprocedure vil gøre det nemmere at opdatere strategierne
- Det Europæiske Råd skal fortsat have en koordinerende og vejledende rolle for at sikre sammenhæng
- Rådet (miljø) og Kommissionen skal årligt bidrage med input vedrørende opfyldelse af målene i 6. miljøhandlingsprogram og sektorrådernes bidrag hertil og vedrørende status for miljøets tilstand

- DER bør anmode de forskellige rådsformationer om at rapportere om fremskridt for så vidt angår implementering af artikel 6 i Traktaten og om den miljømæssige dimension af bæredygtig udvikling
- Kommissionen skal inkludere arbejdet om sektorintegration i sin årlige synteserapport til forårstopmøderne
- Der skal i efteråret 2002 gennemføres en generel gennemgang af implementering af artikel 6 i Traktaten og gennemførelse af målene i 6. miljøhandlingsprogram med henblik på synteserapporten til foråret 2003.
- Der er ikke behov for at udvide processen med nye rådsformationer

1. Konsekvenser for Danmark

Synteserapporten har ikke i sig selv hverken miljømæssige, økonomiske eller administrative konsekvenser for Danmark.

1. Høring

Udkastet til synteserapport har ikke været sendt i høring.

Ad punkt 10 b - Kommissionens meddelelse om forslag til "En strategi for bæredygtig udvikling for Den Europæiske Union – Kommissionens forslag til Det Europæiske Råd i Gøteborg" (tekst på engelsk foreligger)

KOM (2001) 264

(nyt notat)

Resumé

Meddelelsen udgør Kommissionens efterkommelse af Det Europæiske Råds (DER) anmodning fra Helsinki i december 1999 om at "udarbejde et forslag til en langsigtet strategi, der integrerer politikker for en økonomisk, socialt og økologisk bæredygtig udvikling, og som skal forelægges for Det Europæiske Råd i juni 2001."

Kommissionen foreslår, at bæredygtighedsstrategien fokuseres på et begrænset antal problemer, der rejser trusler, som er alvorlige eller uoprettelige, for den fremtidige europæiske samfundsmæssige velfærd. Kommissionen fremhæver følgende seks tema-områder for trusler mod en bæredygtig udvikling:

1. *Klimaforandring og energi*
2. *Sundhed og fødevarer*
3. *Fattigdom og social udstødelse*
4. *Øget aldersandel af befolkningerne*
5. *Biologisk mangfoldighed, ressourcer og affald*
6. *Transport og fysisk planlægning*

Kommissionens meddelelse indeholder 4 dele, nemlig I) baggrund og vision for et bæredygtigt Europa, II) tværgående forslag til politik og processer til fremme af bæredygtighed, III) målsætninger og konkrete foranstaltninger, IV) gennemførelse af strategien og opfølgning.

1. Status

Kommissionen offentliggjorde den 15. maj 2001 sin meddelelse med forslag til En strategi for bæredygtig udvikling for Den Europæiske Union.

Meddelelsen udgør ikke en retsakt. Der er tale om et dokument af betydning som politisk tilkendegivelse. Meddelelsen udgør Kommissionens efterkommelse af Det Europæiske Råds (DER) anmodning fra Helsinki i december 1999 om at "udarbejde et forslag til en langsigtet strategi, der integrerer politikker for en økonomisk, socialt og økologisk bæredygtig udvikling, og som skal forelægges for Det Europæiske Råd i juni 2001."

2. Formål og indhold

Kommissionens meddelelse indeholder 4 dele, nemlig I) baggrund og vision for et bæredygtigt Europa, II) tværgående forslag til politik og processer til fremme af bæredygtighed, III) målsætninger og konkrete foranstaltninger, IV) gennemførelse af strategien og opfølgning.

I

Kommissionen anfører, at EU og øvrige underskrivere af FNs Rio-erklæring fra 1992 efterfølgende (på UNGASS-møde i 1997) forpligtede sig til at udarbejde strategier for bæredygtig udvikling forud for Verdenstopmødet om Bæredygtig Udvikling i 2002 (Johannesburg-mødet). Den fremlagte strategi anføres at indgå i EU's forberedelser af topmødet i 2002.

Kommissionen anfører, at bæredygtig udvikling kan udgøre grundlaget for en positiv langsigtet vision i Den Europæiske Union med henblik på et rigere og mere retfærdigt samfund med løfte om et renere, sikrere og sundere miljø. Til det formål er det nødvendigt, at økonomisk vækst støtter sociale fremskridt og respekterer miljøet, at socialpolitikken understøtter den økonomiske formåen og samt at miljøpolitikken er omkostningseffektiv.

Målsætningen om afkobling af miljøbelastning og ressourceforbrug fra økonomisk og social fremgang vil kræve en betydelig re-orientering af offentlige og private investeringer over mod nye miljøvenlige teknologier.

Kommissionen foreslår, at bæredygtighedsstrategien fokuseres på et begrænset antal problemer, der rejser trusler, som er alvorlige eller uoprettelige, for den fremtidige europæiske samfundsmæssige velfærd. Kommissionen fremhæver seks tema-områder for trusler mod en bæredygtig udvikling:

- Klimaforandring og energi
- Sundhed og fødevarer
- Fattigdom og social udstødelse
- Øget aldersandel af befolkningerne
- Biologisk mangfoldighed, ressourcer og affald
- Transport og fysisk planlægning

Kommissionen henviser til, at der på mange beslutningsniveauer og fra forskellige dele af samfundene har været gjort forsøg på at tackle de nævnte tema-områder.

Håndtering af ikke-bæredygtige udviklingstendenser og realisering af visionen om bæredygtig udvikling kræver ifølge Kommissionen: handling nu, engageret og vidtskuende politisk lederskab, en ny tilgang til politikskabelse, vidtfavnende medvirken samt internationalt ansvar.

Uddybende anfører Kommissionen herom, at handling er påkrævet nu bl.a. under henvisning til, at mange udviklingsmønstre, som i dag kan true en bæredygtig udvikling, skyldes gamle valg for så vidt angår bl.a.

produktionsteknologier og infrastrukturinvesteringer, og disse forhold er vanskelige at dreje i en ny retning inden for et kort tidsrum. Endvidere peges der på, at en række virkninger bl.a. fra tab af biologisk mangfoldighed, øget resistens overfor antibiotika eller klimaforandring først vil være mærkbare efter mange år, men at de på det tidspunkt vil være meget omkostningskrævende eller umulige at håndtere.

Angående politisk lederskab anføres det, at der behov for ændringer for at opnå en bæredygtig udvikling; ganske vist vil bæredygtig udvikling utvivlsomt gavne samfundet generelt, men der vil skulle træffes vanskelige valg om afvejninger mellem modstående interesser. Dette må indses ærligt og åbent.

EU skal være en ansvarsbevidst partner i en globaliseret verden og mange af udfordringerne frem mod bæredygtighed vil kræve handling på globalt plan. I den forbindelse fremhæver Kommissionen, at EU skal starte med at feje for sin egen dør.

II

Som tværgående forslag anfører Kommissionen bl.a., at bæredygtig udvikling skal indgå som kernebetragtning i alle politikker. Navnlig ved revision af fælles politikker bør det vurderes, hvorledes der kan bidrages mere direkte til bæredygtig udvikling.

Ved midtvejsrevisionen i 2002 af den fælles landbrugspolitik bør kvalitet fremfor kvantitet belønnes fx ved at fremme den økologiske sektor og andre miljøvenlige former for landbrugsdrift samt en øget overgang af ressourcer fra markedsstøtte til udvikling af landområder.

Den fælles fiskeripolitik bør fremme bæredygtig udvikling af fiskebestandene i EU og internationalt samtidig med en sikring af EU's fiskeindustri på langt sigt og af de marine økosystemer.

Samhørighedspolitikkerne bør fokuseres nærmere for så vidt angår de mindst udviklede regioner og regioner med akutte strukturelle problemer samt hvad angår de grupper, der er mest sårbare i relation til social udstødelse.

Kommissionen vil fremlægge en handlingsplan om forbedrede regelsæt, herunder om at alle større lovgivningsforslag skal indeholde en vurdering af mulige økonomiske, miljømæssige og sociale fordele og omkostninger ved handling samt mangel på handling såvel indenfor EU som udenfor. Kommissionen opfordrer Rådet og Parlamentet til at foreslå lovgivningsændringer udfra samme tankegang.

Kommissionen anfører, at markedspriser har en kraftfuld indflydelse på individers og virksomheders adfærd, og "korrekte priser" ("getting prices right") kan skabe nye forretningsmuligheder, som reducerer miljøbelastningen samt opfylder sociale og økonomiske behov. Kommissionen vil i sin politik og i sine forslag til lovgivning prioritere markeds-baserede tilgange, der kan skabe prismæssige incitament, såfremt disse kan bidrage til at opfylde sociale og miljømæssige målsætninger på en fleksibel og omkostningseffektiv måde.

Potentialet til at støtte bæredygtig udvikling bør udnyttes fuldt ud for så vidt angår næste Fællesskabsrammeprogram for forskning. Kommissionen vil endvidere inden længe udstede en vejledning, der bør anvendes af medlemsstaterne som grundlag for at gøre bedre brug af offentlige indkøb til at favorisere miljøvenlige produkter og tjenesteydelser. Herudover vil Kommissionen opfordre til initiativer i den private sektor med henblik på inddragelse af miljømæssige faktorer i dennes indkøbsspecifikationer. Desuden opfordrer Kommissionen erhvervslivet til at udpege eventuelle større barrierer for udvikling og udbredelse af nye teknologier i sektorer såsom energi, transport og kommunikation. Endelig bør Fællesskabet bidrage til skabelsen af en europæisk kapacitet for global overvågning vedrørende miljø og sikkerhed.

Kommissionen anfører, at den offentlige tillid til videnskab og videnskabelige beviser er blevet rystet af nylige foreteelser af betydning for menneskers og dyrs sundhed. Nogle har frygtet, at de politiske afhjælpningstiltag har været drevet af snævre sektorinteresser fremfor mere vidtfavnende samfundsinteresser. Sådanne opfattelser vidner om et bredere problem, idet mange mener, at politik er blevet for teknokratisk, for fjern og i for høj grad er un derlagt indflydelse fra bestemte interesser. Politikskabelsen bør derfor gøres mere åben. Kommissionens kommende hvidbog om regulering og styring ("governance") vil indeholde forslag om

omfattende høring af interesserede parter i og udenfor Unionen, herunder som hovedregel en offentlig høring før der fremlægges forslag af større politisk tyngde.

Kommissionen opfordrer alle børsnoterede selskaber med mere end 500 ansatte til at offentliggøre "tre-dobbelte bundlinier" ("triple bottom lines") i deres årsregnskaber, således at man kan følge deres formåen på grundlag økonomiske, miljømæssige og sociale kriterier.

Endelig anfører Kommissionen, at medlemsstaterne bør overveje, hvorledes deres undervisningssystemer kan hjælpe til at fremme forståelsen for bæredygtig udvikling.

Angående udvidelsen anfører Kommissionen bl.a., at kandidatlandene bør være aktivt involveret i gennemførelsen af strategien. Der er særlige karakteristika i disse lande, som bør holdes for øje ved reformer af fællesskabspolitikkerne, herunder en gennemsnitligt langt større landbrugsbefolkning og et efterslæb vedrørende infrastruktur og produktionsteknologi.

I relation til globale aspekter af bæredygtig udvikling anføres bl.a., at EU's politikker – internt og eksternt – aktivt skal støtte andre landes – navnlig udviklingslandenes – bestræbelser på at sikre en udvikling, der er mere bæredygtig. EU og medlemsstaterne bør samarbejde med andre lande og internationale institutioner, herunder OECD, Verdenshandelsorganisationen, ILO, Den internationale valutafond (IMF), Verdensbank

Kommissionen vil i første halvdel af 2002 præsentere en meddelelse, der nærmere skitserer dens synspunkter på, hvorledes EU bør bidrage til global bæredygtighed forud for Verdens-topmødet om Bæredygtig Udvikling i Johannesburg (Rio +10). Heri bør bl.a. indgå spørgsmålet om yderligere finansielle ressourcer til udviklingsstøtte, navnlig med henblik på at mindske fattigdom på globalt plan.

III

Der er behov for konkret handling på tværs af en række politik-områder, hvilket kræver en tværsektoriel fremgangsmåde. Reformen af eksisterende fællesskabspolitikker skal sigte på at maksimere deres bidrag til de strategiske målsætninger i EU's bæredygtighedsstrategi.

Under henvisning til Det Europæiske Råds møder i Lissabon (2000), Nice (2000) og Stockholm (2001) oplyser Kommissionen, at der er opnået enighed om målsætninger og foranstaltninger til håndtering af to af de seks tema-områder, der rejser de største udfordringer for bæredygtig udvikling, nemlig i relation til fattigdom og social udstødelse samt en øget alderdomsandel af befolkningerne. Af den grund foreslås der ikke nye tiltag på disse områder, som er en integreret del af EU's strategi for bæredygtig udvikling.

Kommissionen har for fuldstændighedens skyld i meddelelsens eneste bilag gengivet bl.a. følgende målsætninger for disse to områder: A) Fattigdom og social udstødelse: væsentlige fremskridt med udryddelse af fattigdom, hæve beskæftigelsesgraden i EU til 67% i 2005 og 70% i 2010 (for kvinder til 57% pr. 2005 og over 60% i 2010), øget fokus på social udstødelse inklusive indikatorer herfor, styrket gennemførelse af ligebehandling af mænd og kvinder i relation til ansættelse og uddannelse, B) Øget alderdomsandel af befolkningerne: sikring af pensionssystemer og sundhedssystemer under samtidig sikring af bæredygtige offentlige finanser og intergenerational solidaritet, øge beskæftigelsesgraden blandt ældre af begge køn (55-64 årige) til 50% pr. 2010.

For så vidt angår alle seks områder vil Kommissionen aflægge rapport om fremskridt med hensyn til opfyldelsen af strategiens målsætninger i den rapport (syntese-rapporten), den vil præsentere til de årlige forårsmøder i Det Europæiske Råd i overensstemmelse med beslutningerne truffet i Stockholm om inddragelse af miljø i tilknytning til Lissabon-processen, der oprindeligt alene var fokuseret på økonomiske og sociale aspekter.

Til de øvrige 4 tema-områder anfører Kommissionen bl.a. følgende målsætninger og tiltag:

Klima og energi

EU agter at opfylde sin Kyoto-forpligtelse. Derefter bør EU sigte på at mindske udslippene af drivhusgasser med gennemsnitligt 1% pr år frem til 2020 i forhold til 1990-niveauet. EU agter at insistere på de øvrige større industrialiserede lande opfylder deres Kyoto-mål.

Der bør vedtages et direktiv om afgift på energi-produkter i 2002. Senest to år derefter vil Kommissionen foreslå mere ambitiøse miljømæssige mål for energibeskatning med henblik på fuld internalisering af eksterne omkostninger samt indeksering af minimumssatserne for omsætningsafgifter.

Udfasning inden 2010 af subsidier til produktion og forbrug af fossilt brændstof, om nødvendigt med tilknyttede foranstaltninger med henblik på anden beskæftigelse, og under hensyntagen til behovet for en minimumsproduktionskapacitet og forsyningssikkerhed samt kandidatlandenes særlige forhold.

Kommissionen vil i slutningen af 2001 fremlægge forslag til etablering af et EU system for handel med CO₂-beviser fra 2005. Alternative brændstoffer inkl. biomasse bør andrage mindst 7% af bilers og lastvognes brændstofforbrug pr. 2010 og mindst 20% pr. 2020. Kommissionen vil fremlægge et forslag i 2001 med henblik på vedtagelse i 2002.

Desuden ønskes bl.a fokus på energieffektivitet fra bygninger samt en mere sikker atomkraft.

Sundhed og fødevarer

Fødevarer sikkerhed og -kvalitet skal være centrum hos alle i fødevarerproduktionskæden. Inden 2020 bør det sikres, at kemikalier kun produceres og anvendes på en sådan vis, at de ikke udgør nogen betydelig risiko for menneskelig sundhed og miljøet.

Al lovgivning vedrørende implementering af den nye kemikaliepolitik skal fungere fra 2004. Inden udgangen af 2001 vil Kommissionen fremlægge en EU-handlingsplan til at bremse resistens overfor antibiotika, herunder udfasning af brugen som vækstfremmere.

Opretning inden 2005 af en europæisk kapacitet til overvågning og kontrol af smitsomme sygdomme. Der bør oprettes en EU Fødevarermyndighed i 2002.

Den fælles landbrugspolitik bør belønne kvalitet fremfor kvantitet. Tobaks-ordningen bør tilpasses så subsidier udfases, i givet fald samtidig med foranstaltninger til indkomstsikring.

Inden 2003 bør der udvikles en omfattende fælleskabsstrategi til fremme af sundhed og sikkerhed på arbejdet.

Biologisk mangfoldighed, ressourcer og affald

Kommissionen foreslår målsætninger om at bryde sammenhængen mellem økonomisk vækst, forbruget af ressourcer og produktionen af affald, om at beskytte og genskabe habitater og naturlige systemer samt bremse tabet af biodiversitet inden 2010, og om at forbedre styringen af fiskeriet og vende nedgangen i bestandene. Et system for biodiversitetsindikatorer bør etableres inden 2003.

Der bør udvikles en integreret produkt politik i samarbejde med erhvervslivet med henblik på at sænke resourceforbruget og affaldets miljøbelastning.

EU lovgivningen om miljøansvar bør være på plads i 2003.

I forbindelse med midtvejsrevisionen af den fælles landbrugspolitik bør de agro-miljømæssige foranstaltninger forbedres med henblik på et transparent system med betaling for miljømæssige tjenesteydelser.

Transport og fysisk planlægning

Blandt de foreslåede målsætninger indgår en betydelig afkobling af transportvæksten fra væksten i BNP således, at trafikpropper og andre negative bivirkninger fra transport reduceres.

Kommissionen vil i 2002 foreslå et rammeværktøj for transportafgifter, således at priserne på de forskellige transportformer fra 2005 afspejler deres samfundsmæssige omkostninger. Der bør ske en prioritering af infrastrukturinvesteringer til offentlig transport, jernbaner og søvejen, og der bør sikres åbne markeder på EU-niveau gennem bl.a. jernbane- og luftfartsliberalisering.

I 2001 bør der påbegyndes en implementering af ESPON-netværket om europæisk fysisk planlægning med henblik på fastlægge territoriale indikatorer for virkninger af EU-politikker. Der bør foretages en vurdering af sammenhængen af forskellige zoneringskonsekvenser af fællesskabspolitikker (Natura 2000, dårligt stillede landbrugsområder, områder, som kan få strukturfondsstøtte eller statsstøtte).

IV

Hvad angår gennemførelse af strategien henviser Kommissionen til at Det Europæiske Råd i Stockholm i marts 2001 besluttede, at alle dimensioner af bæredygtig udvikling bør vurderes årligt på Det Europæiske Råds forårstopmøde. Tilknytningen af miljødimensionen afføder et behov for yderligere indikatorer i tillæg til dem, der allerede er aftalt til brug for overvågning af Lissabon-processen. Disse indikatorer bør følge naturligt af de målsætninger og mål, som foreslås i strategien.

Cardiff-processen om integration af miljøhensyn i sektorpolitikkerne skal fortsætte og give input til EU's bæredygtighedsstrategi på tilsvarende vis som der gives input til hhv. den økonomiske dimension gennem De Overordnede Økonomisk-politiske Retningslinier og til den sociale dimension gennem Beskæftigelsesretninglinierne. Sektorernes miljøintegrationsstrategier bør stemme overens med de specifikke målsætninger i EU's bæredygtighedsstrategi.

Kommissionen anfører, at den vil forbedre sine interne procedurer med henblik på at fremlægge mere konsistente forslag. Det oplyses, at Kommissionen vil oprette et "round table" for bæredygtig udvikling med ca. 10 uafhængige eksperter til at rådgive Kommissionen. Kommissionen opfordrer Ministerrådet og Europa-Parlamentet til at gøre noget tilsvarende i relation til deres procedurer.

Kommissionen anfører herudover, at der i tiden efter hver ny Kommissions tiltræden vil blive foretaget en mere omfattende revision af strategien for bæredygtig udvikling. Endelig bør der hvert andet år afholdes et forum for interessenter ("Stakeholder Forum") med henblik på at vurdere EU's bæredygtighedsstrategi og Kommissionen opfordrer Det Økonomiske og Sociale Udvalg (ØSU) til at deltage i organiseringen af heraf.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har anført, at mange af de ændringer, som er nødvendige for at sikre en bæredygtig udvikling, kun kan gennemføres med succes på EU-niveau, herunder på områder hvor Fælleskabet har enekompetence og på områder, hvor integrationen af de europæiske økonomier medfører, at ukoordineret handling fra medlemsstaternes side sandsynligvis ville være uvirksom. På andre områder vil handling fra nationale, regionale eller lokale myndigheder være relevant. Endelig fremhæver Kommissionen, at det i sidste ende er den enkelte borger og virksomhed, der må levere de ændringer i forbrugs- og investeringsmønstre, som er nødvendige for opnå en bæredygtig udvikling.

Beskyttelsesniveau:

Meddelelsen i sig selv påvirker ikke beskyttelsesniveauet.

4. Konsekvenser for Danmark

Meddelelsen i sig selv har ikke økonomiske, lovgivningsmæssige eller administrative konsekvenser for Danmark.

1. Høring

Kommissionen offentliggjorde meddelelsen sent den 15. maj 2001 og meddelelsen har ikke været i høring.

Ad punkt 11

a - Kommissionens meddelelse om etablering af en tematisk strategi for luftkvalitet – Clean Air For Europe(CAFE). KOM (8602/01)

b) - Mærkning og sporing af genetisk modificerede organismer.

c) – Forslag til ændring af direktiv om batterier og akkumulatorer (genopladelige batterier)

d) - Forslag til ændring af beslutning om støtte til europæiske NGO'er

e) – Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om kvaliteten af benzin og diesellole og om ændring af direktiv 98/70/EF KOM(2001) 241

Status

Formandskabet har sat ovenstående 5 punkter på dagsordenen med henblik på præsentation/afrapportering fra Kommissionen om status for arbejdet.

Ad punkt 12

a) - Forslag til Rådets og Europa-Parlamentets direktiv om mulighed for offentlig deltagelse i forbindelse med udarbejdelse af visse planer og programmer på miljøområdet og om ændring af rådets direktiv 85/337/EØF og 96/61/EF KOM (2000) 839 endelig

b) - Forslag til Europaparlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 94/25/EF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om fritidsfartøjer KOM (2000) 639 endelig

c) - Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 97/68/EF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om foranstaltninger mod emission af forurenende luftarter og partikler fra forbrændingsmotorer til montering i mobile ikke-vejgående maskiner KOM (2000)840 . 2000/0336 (COD)

d) – Forslag til henstilling om integreret kystzoneplanlægning KOM (2000) 545 endelig

Status

Formandskabet har sat ovenstående punkter på dagsordenen med henblik på afrapportering af status for forhandlingerne.

Ad punkt 13 - Forslag til konklusioner vedrørende en EU strategi for håndtering af kviksølv på en miljømæssig sund måde.

(nyt notat)

1. Status

Formandskabet har på hollandsk opfordring sendt ovennævnte forslag til Rådet den 16. maj 2001 med henblik på, at Rådet opfordrer Kommissionen til at udarbejde en EU strategi for håndtering af kviksølv på en miljømæssig sund måde. Der er lagt op til råds- eller formandskabskonklusioner vedr. dette spørgsmål.

Forslaget forventes på rådsmødet at blive behandlet som råds- eller formandskabskonklusioner.

2. Baggrund

Baggrunden for Hollands forslag er, at OSPAR landene i 1990 vedtog en beslutning, der anbefalede, at chlor-alkali industriens eksisterende kviksølv-celle anlæg skulle være udfaset senest i 2010.

Indtil 2010 vil disse anlæg give en udledning af 100 tons kviksølv. Med udfasning af kviksølv-celle anlæg mellem nu og 2010 vil chlor-alkali industrien imidlertid komme til at stå med en stor mængde rent rest kviksølv og kviksølvforurenede affald – 8.000 tons rent kviksølv i OSPAR området og så meget som 13.000 tons i EU. Hertil kommer 1.000 tons kviksølv i forurenede affald.

Mange lande betragter ikke rent rest kviksølv som affald, idet det traditionelt har været brugt til at supplere tab fra kviksølv-celler eller det har været markedsført. Derfor kan en følge af lukning af kviksølv-celler mellem nu og 2010 være, at de store mængder kviksølv alvorligt vil kunne forstyrre kviksølvmarkedet. Det er ligeledes sandsynligt, at ukontrolleret udspil og endda dumpning vil finde sted.

3. Formål og indhold

Forslagets har til formål at understrege vigtigheden af at minimere og om muligt eliminere alle udslip af kviksølv til miljøet fra menneskelig aktivitet.

Forslaget har derfor til hensigt, at EU skal etablere omhyggelige og velkoordinerede planer for at kunne håndtere kviksølv situationen for derved at undgå en væsentlig negativ effekt på miljøet.

Konkret opfordres EU Kommissionen til, indenfor kortest mulig tid, at udarbejde en strategi for håndtering af kviksølv på en miljømæssig sund måde, idet lukning af kviksølv-celler i chlor-alkali industrien inden for fællesskabet tages i betragtning. Strategien bør så vidt muligt også inddrage menneskeskabte kilder i ansøgerlandene samt brugere af kviksølv som råmateriale inden for fællesskabet.

1. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Der er tale om konklusioner, hvorfor nærheds- og proportionalitetsprincippet ikke behandles.

5. Konsekvenser for Danmark

Forslaget har ingen økonomiske, administrative eller lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget vil heller ikke i sig selv have indvirkning på beskyttelsesniveauet.

6. Høring

Forslaget har ikke været udsendt i høring.

